teknik güç

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yayın Organıdır

YIL — 1 SAYI : 9 1 EKİM 197

BAŞYAZI

SAVCILAR DİKKATLİ OLUNUZ!

Geçtiğimiz günlerde TEK Genel Müdürü Yüksek Mühendis Mehmet Erdemir Yönetim Kurulu toplantısından apar topar götürülerek göz altına alındı. Yedi gün tutuklu kaldı; yargıçların önüne çıkarılır çıkarılmaz, yargıçlar oybirliği ile Mehmet Erdemir'i özgürlüğe kavuşturdular. TEK, yani Türkiye Elektrik Kurumu, memleketimizin en stratejik önemde umum müdürlüklerinden biridir. Türkiye'nin enerji kaynaklarını bu Kurum yönetmekte, geleceğini bu Kurum belirlemektedir. Onun başına getirilmiş kişinin Devletin en gizli bilgilerine sahip olması zorunludur ve millî güvenliğimiz, millî kalkınmamız özellikle böyle sayılı kişilere teslim edilmiştir.

İnsanlar böyle yerlere tepeden paraşütle gelmezler. Adım adım, denene denene, üstünlüklerini göstere göstere yürüyerek varırlar. Ve artık oralara erişenlerin aleyhine yürütülecek soruşturmaların asgarî bir ciddiyeti olması gerekir. Gerçi kanunlarımız, yalnız milletvekili ve senatörlerimiz için dokunulmazlık tanımıştır; ama örneğin memurun muhakematı kanununun hükümleri bir takım rüşvet olaylarını örtbas etmek için değil, bu tür ulu orta davranışları önlemek içindir.

Kimsenin, toplumumuzdaki en üstün şereflere erişmiş kişilere ulu orta saldırmasına, ona vatanseverlik dersi vermesine izin verilemez. Sayın Mehmet Erdemir hakkındaki iddianın yargıçlar önünde varacağı netice üzerinde bir şey söylemeye hukuken imkânımız yok. Ama devletin bu önemdeki bir genel müdürünü, iki-üç ay önce yapılmış bir toplantıda, «kanunların suç saydığı hareketleri övdüğü» gerekçesiyle, yargıç önüne çıkarmadan yedi gün hapsetmek affedilmez bir davranıştır. Halkımıza hizmet için duyduğu şevki her vesileyle ortaya koymuş olduğundan, kendisine derin saygı ve sevgi duyduğumuz, Mehmet Erdemir'e geçmiş olsun der, kötülüklerle savaş için bilenmiş olmasını dileriz.

Memleketimiz kaderindeki bozuklukta, önemli bir etken olan bir konunun üzerindeyiz. Bazı şeylerin düzelmesi için bazı kişilere yetki veriyorsunuz. O kişiler bu yetkinin kötüye kullanılmasının, kendilerini aşan kötülükler doğurduğunu düşünmeden, sorumsuz davranışlarda bulunuyor. Böylece gerçekten yetki verilmesi gereken kişilere dahi yetki veremez oluyorsunuz. Sonra da hep beraber perişanlık çekiyoruz.

Sayın savcılar, yetkilerinizi kullanırken, lütfen biraz dikkatli olunuz.

İzzettin SILIER

ASKERLERE DE YAN ÖDEME VERILIYOR

«Kararname, 1 Ağustos 1972 den itibaren geçerli»

Vurdum duymaz

Subay, assubay, uzman çavuş ve uzman jandarma çavuşlarına da yan ödeme verilmesine, Bakanlar Kurulunun 14 Eylül 1972 günlü toplantısında karar verilmiştir. Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan personelin yan ödemelerinin verilmesinin de prensip olarak kabul edildiği bu toplantıda, askeri personele ödenecek miktarlar da tayin edilmiştir.

Yapılan hesaplara göre Silâhlı Kuvvetler personeline verilecek yan ödemeler 325 milyon liraya yaklaşmaktadır.

Bakanlar Kurulunun bu kararı, daha sonra Cumhurbaşkanı tarafından da onaylanmış ve 27 Eylül 1972 günlü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren

(Devamı Sayfa 13 de)

ŞUBEMİZLE, MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBESİNİN

ORTAK BELGE DÜZENI BAŞLIYOR

Ücretler, Odalar tarafından tahsil edilecek

1961 yılından bu yana İstanbul'daki yapıların proje ve Teknik Uygulama Sorumluluğu hizmetleri için Şubemizle Mimarlar Odası İstanbul Şubesi aynı hizmetler için ayrı düzenlerde BELGE UYGULAMALARI yapmaktaydılar. Bu yüzden hizmetler yeterince disiplin altına alınamıyor, haksız rekabetler dolayısıyla meslek odalarının asgari ücret tarifeleri, birer formalite düzeyine düşürülüyor ve gerçekleştirilmiyordu. Bu ortamda da hizmet kalitesi zamanla yükselemiyor hatta hizmetin yapılışında yasal bir formaliteyi yerine getirmek gibi davranışlar bile görülebiliyordu.

Bu görüntü içinde iki Şube kamu hizmetini yapamamak durumunda kalmış ve yıllar süren ortak görüşme ve çalışmalar sonunda ortak düzen kurup sürekli bir işbirliği yapılmasına karar verilmiştir. Bu yeni düzenin protokolu ve on üç eki bu sayımızda yayınlanmıştır. Ortak düzen, 13. Kasım. 1972 de her iki Şubede de birden başlayacaktır.

ORTAK DÜZENİN GETİRDİKLERİ:

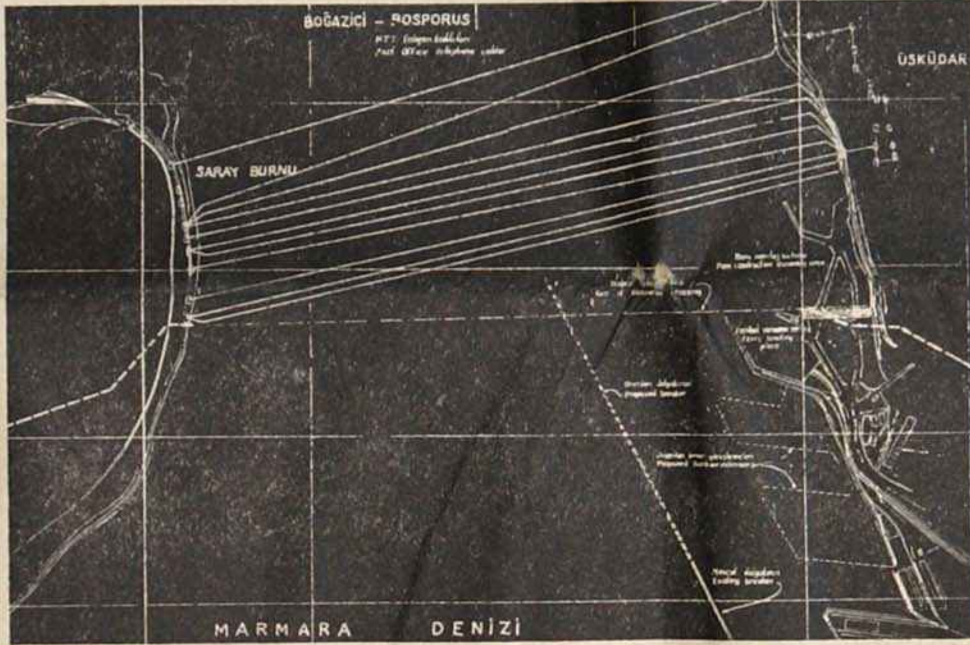
1) Her iki Şubenin vize ve belge uygulaması ortak şartnamelere, ortak ücret tarifelerine ve ortak tip sözleşmelere göre yapılacaktır.

2) Proje vizelerini iki Şubenin görevlileri beraberce yapacak ve imzalayacaklardır.

3) İnşaat Mühendisleri ya da mimarın işverenle yapacağı sözleşmede gösterilen ücret, asgari ücret tarifesinden aşağı olmayacak ve gerçekten ödenecektir. Bu koşulları sağlamak için bono ve fatura tedbirleri getirilmiştir. Ayrıca iş verene verilen faturaların birer örneği Şubelere verilecek, şubeler de bu fatura tutarlarını ilgili vergi dairelerine bildireceklerdir.

TİP SÖZLEŞMELER 23 EKİMDEN SONRA ODALARDA SATILACAK

Uygulamalar ile ilgili üyelerimiz, Protokolun eklerinden tüketimi olan tip sözleşmeleri ve T.U.S. defterleriyle asgarî çizim standartlarına göre hazırlanan proje örneklerini 23 Ekim 1972 den sonra bedeli karşılığında Şube veznemizden sağlayabileceklerdir.

BOĞAZ ALTINA İSALE BORUSU DÖŞENİYOR

İstanbul içme suyu projesinin bir parçası olan Harem-Sarayburnu arasındaki denizaltı isalesi müşavir mühendislik hizmetleri, D.S.I. tarafından teklif alma suretiyle ihaleye çıkarılmıştır. Bilindiği gibi İstanbul su getirme projesinin master planı ve fizibilite çalışmaları bir yabancı firmalar «konsorsiyumu» olan DAMOC tarafından yapılmıştır.

Teklif edilen denizaltı isalesi 90 cm. çapında (Betonarme betonu ve tecrit malzemesi ile kaplı) çelik borular ile yapılacaktır. Başlangıçta 36.000 m3/gün (yaklaşık olarak 416 lt/sn) olan boru hattı debisi, 2010 yılında bu değerin 10 katına (363.000 m3/gün), 2020 yılında ise 15-16 katına erişecektir (560.000 m3/gün). Boru hattı 1,9 km uzunluğundaki 3 borudan teşekkül etmektedir. Borulardan ikisi ilk kademede inşa olunacak üçüncü hattın inşaasına ise 2010 yılında başlanacaktır.

Boğazaltı geçişinde kullanılarak boru yüksek mukavemetli çelikten imal edilmiş olacaktır. Bu çeliğin çekme emniyet gerilmesi 4200 kg/cm2, et kalınlığı 12,7 mm. dir. Boru iç kaplaması 0,4 mm. lik kömür katranl epoksidir. Dış kaplama olarak; sentetik primer ankibitör, kömür katranı emaye, fiber-glas

(Devamı Sayfa 14 de)

Dr. ERHAN KARAESMEN NATO YAZ OKULU DİREKTÖRÜ OLDU

Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğretim üyeliğinden sözleşmesi yenilenmediği için ayrılan meslektaşımız Dr. Erhan Karaesmen Nato — Bilimsel Çalışmalar Komitesinin Deprem Mühendisliği konusunda İzmir'de açmağa karar verdiği Yaz Okulunun direktörlüğüne getirilmiştir. Geçen ayın içinde «çalışmalarına teşekkür» edilip, sözleşmesinin yenilenmiyeceğini bildiren üniversite yazısı aleyhine Erhan Karaesmen üniversitede bilimsel çalışma havasını ortadan kaldıran, keyfi bir davranış olduğu gerekçesiyle Danıştaya başvurmuştur.

Son yılların şiddetli depremleri, ülkemizde sismoloji ve deprem mühendisliği konuları-

(Devamı Sayfa 13 de)

Dr. SEDAT ÖZKOL TAHLİYE EDİLDİ

Bir süre önce Ankara Sıkıyönetim Komutanlığınca tutuklanan Odamız eski Genel Başkanlarından Dr. Sedat ÖZKOL, 25 Eylül 1972 Pazartesi günü saat 17.00 de tahliye edilmiştir.

1936 yılında doğan Dr. Sedat Özkol, 1960 yılında İ.T.Ü. İnşaat Fakültesinden mezun olmuş, 1965 yılında da Oclohama State Üniversitesinde, zemin mekaniği konusunda doktora vermiş, aynı zamanda mühendislik ekonomisinde de master yapmıştır.

1969-70 ders yılında O.D.T.Ü. de öğretim üyesi olan Özkol'un bu görevine 1971 Mart ayında, Prof. Yaşar Gürbüz, Prof. Erdoğan Tekin ve Dr.

(Devamı Sayfa 3 de)

TEKNOKRATLARIN düşünceleri, yorumları

❝ Eğitim reformu yatırımları öncelikle endüstride çalışan kitlelerin yoğun bulunduğu bölgelere yapılmalıdır. Buralarda çekirdekler teşkil edilmelidir.
Yani; önce ekonomide dinamizm, sonra bununla doğru orantılı bilim yatırımı. ❞

Millî Eğitim Reformu İçin Bir Eleştiri

Fevzi KANTAR

Millî Eğitim alanında günümüze kadar yurdumuzda uygulanmış metod ve fikirler, yatırımla orantılı olarak beklenen neticeyi vermemiştir. Dolayısiyle yeni fikir ve yollar aranıp denenmek istenmektedir ki, buna da reform denmektedir. Bu yeni reformların sonucu ise, uzun yıllar sonra belli olacağından isabetin tamlığı elbette bugünden kestirilemez. İsabetsizlik halinde ise, Millî Eğitime yeniden yön verilip rayına oturtulmaya çalışılacak ve bu arada harcanan para, emek ve zamanın bir kısmı boşa gitmiş olacaktır.

Bu alanda ilk akla gelen sorun; acaba bu çok pahalı ve zaman kaybına yol açacak doğmatik reformların tatbikine yer verilmeden önce, hedefe daha isabetli pragmatik bir yaklaşma yolu mevcut değil midir? Şimdi bu yolu araştıralım :

Bugün dünyada kalkınmış, kalkınma döneminde olan veya geri kalmış çok değişik sosyo - ekonomik yapıda toplumlar mevcuttur. Eğitim davasını çözmüş, dolayısiyle birikmiş tecrübelere sahip birçok devletler vardır. Ne var ki; günümüzde, okuma yazma bilmeyenlerin sayısı tüm nüfusa oranla sıfıra yaklaşan milletler, zamanında bugün bizim içinde bulunduğumuz kanaldan geçerken aynı problemlerle karşılaşmışlardır. A y r ı c a UNESCO, Eğitim alanında hemen hemen bütün dünya milletlerinden topladığı bilgileri sentez yapıp eğitim problemine ışık tutan, ilmî olduğu kadar mantıkî ve dünyada eğitimle ilgili şahsiyetler tarafından değerlendirilip, benimsenmiş pragmatik bir formüle varmıştır. Bu formül ise; (grafik 1) de görüldüğü gibi, 15 yaşından büyük, okuyup yazma bilmeyenlerin tüm nüfusa oranı, çalışma yaşında olan tarım ve ormancılık sektöründeki nüfusun toplam çalışan nüfusa oranına bağlı olarak gösterilişidir. Kısaca, analfabet yüzdesi, tarım ve ormancılıkta çalışan yüzdenin bir fonksiyonu olarak çizilmiştir.

Şimdi grafiğin tartışılmasını yapalım :

Burada yine ilk akla gelen sorun, acaba bu grafiğin anlamı nedir? Güvenebilme ihtimali ne kadardır?

Grafiğe göre endüstrileşme arttıkça analfabet oranı azalmakta mıdır, yoksa bunun tersi olan, analfabet oranı azaldıkça endüstrileşme artmakta mıdır? İlk bakışta problemin burada, yumurtanın tavuktan mı, yoksa tavuğun yumurtadan mı çıktığı sorusuna dönüştüğü hissi uyanmaktadır. Bu fasit dairede kimin kimi etkilediği aydınlatılabilirse sonuç da kendiliğinden ortaya çıkacak demektir. Bunun için de bu soruya cevap ararken tamamiyle soruyu yansıtan bir misal ile analize başlamak faydalı olacaktır.

Bir toplumun fertlerini *«Meselâ Türkiye'nin»* sosyo - ekonomik bakımdan iki ana guruba ayırabiliriz: 1. Gurup; statik *«durgun»* bir ekonomi topluluğu olan kesim (ki bu da köy ve kasabalarımızın büyük bir kısmını teşkil etmektedir), 2. Gurup ise; dinamik *«hareketli»* bir ekonomiyi teşkil eden endüstri de «bitkisel ve madensel endüstride» çalışan kitle.

1. gurup ekonomideki statik yapıdan neyi kastediyoruz? Üretimi ilkeldir ve ancak kendi ihtiyacını karşılamaya yönelmiştir. Bu kesimin devlet ve dinamik guruplarla alışverişi minumumdur, tüketici olarak da yine dinamik guruptan tuz, kibrit, bazan da şeker gibi zaruri ihtiyacını karşılar.

Devlete karşı olan etken görevi ise, yalnız erkeklerde askerlik süresi ile sınırlanmaktadır. İhtiyaç duyduğu bu bir kaç üretim malzemesini ise ekseri para karşılığı değil, kendi üretimi olan hayvansal ürünlerle değiştirerek karşılamaktadır.

Yaşantısı alışılagelmiş geleneklere bağlıdır. Kısaca, sosyo - ekonomik çarkın döndürülüş hızına yok denecek kadar az bir katkısı vardır, çevresi dışındaki kitle ile irtibatı minumum, dolayısiyle bilim, kültür ve tecrübe alışverişi kısırdır. Böylece statik kütleye verilen bilim, işleme ve yansıtma alanı dar olduğundan zamanla sönümlenmekte ve böylece yapılan yatırımlar boşa gitmekte veya yatırımla orantılı bir sonuç alınamamaktadır. Eğitim süresi, okul bitimi ile kesilmeden devamlı geliştirilip işlenirse etkilidir, bu da ancak dinamik toplumlarda, yani sosyal sürkilasyonun sağlandığı yerlerde mümkündür. Manevi gelişme ancak bilim ve fikirlerin daima yeni variasyonlarla birbirlerini etkilemesi ile sağlanır.

İkinci gurubu teşkil eden dinamik kütle, «bitkisel» ve «madensel endüstride çalışan kütle», statik gurubun tam tersini yansıtmaktadır. Fertlerin birbiriyle ve devletle bağıntıları mecburidir. Rasyonel üretime direkt katılmakta, bilim ve fikir alışverişi ise ister istemez zorunlu olmaktadır. Ayrıca eğitim alanındaki yatırımın çoğunu halkın geliri tayin eder. Bu dinamik kütlenin geliri de yüksek ve aynı zamanda vergi bakımından kontrollü olduğundan eğitim için lüzumlu para daha kolay sağlanabilmektedir. Böylece dinamik kütleye verilen bilim, işletme sahası bulmakta ve çevreye yansıtılabilmektedir.

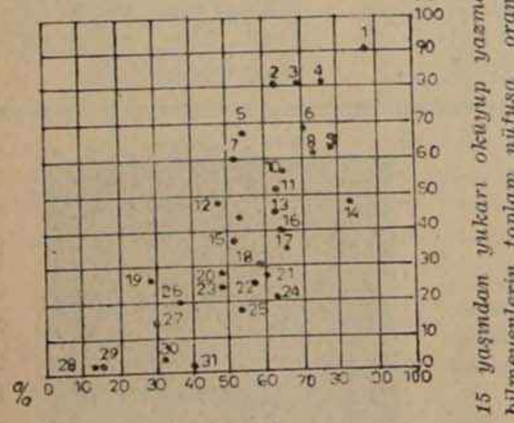
Sosyal gelişme ancak fertlerin, aralarında uyuşumu ile sağlanır. Uyuşumun ise önceden planlanması zor ve sonucu ancak hipotez olarak değerlendirilebilmektedir. Uyuşumun pasif baskısı altında olan bir toplum ise iki türlü reaksiyon gösterebilir. Ya pasif, dış baskı isteklerine uyar veya geleneksel olarak kapanır.

Meselâ şehirli ailelerde ekseri çocuklar dış baskıya uyar.

Modern karmaşık toplumlarda sosya - kültürel gelişmeler, sürekli veya hızlıdır. Kısaca söylenebilir ki, toplumda materyal difuzyonu materyal olmayan difizyondan «meselâ sosyal fikir ve sosyal kurumlar gibi» daha kolay ve hızlı absorbe edilir ve bu da toplumu köklü bir gelişmeye yöneltebilir.

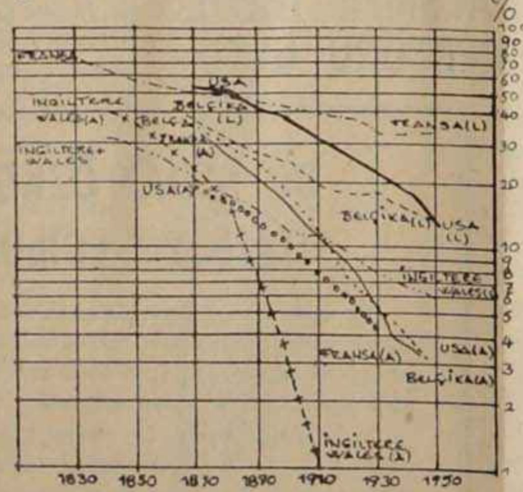
Bugüne kadar yurdumuzda yetişen her türlü diplomalı sınıfı absorbe edebilecek kadar meslekle ilgili iş sahası malesef mevcut değildir. Dolayısiyle bu diplomalar için gerek devlet ve gerekse diploma sahipleri tarafından harcanan para

(Devamı Sayfı 15 de)

Tarımda ve ormancılıkta çalışan nüfusun toplam çalışan nüfusa oranı

1 — Haiti, 2 — Mısır, 3 — Hindistan, 4 — Fas, 5 — Bolivya, 6 — Türkiye, 7 — Malezya, 8 — El Salvador, 9 — Nicaragua, 10 — Dominik, 11 — Brezilya, 12 — Venezuela. 13 — Ekvator, 14 — Tayland, 15 — Seylan, 16 — Filipin, 17 — Paraguay, 18 — Panama, 19 — Trinidida, 20 — Portoriko, 21 — Yugoslavya, 22 — Yunanistan, 23 — Guyana, 24 — Costarika, 25 — İspanya, 26 — Şili, 27 — Arjantin, 28 — Belçika, 29 — U.S.A., 30 — Fransa, 31 — Japonya.

L — Tarımda çalışan nüfusun tüm çalışan nüfusa oranı,
A — Okuyup yazma bilmeyenlerin tüm nüfusa oranı.

teknik güç 'E MEKTUPLAR

GAZETENİZDEN BİZE DE GÖNDERİN

Odanız yayınlarından olan «Teknik Güç» adlı gazete üyelerimiz tarafından ilgiyle karşılanmaktadır.

Mümkün olduğu takdirde bundan sonra yayınlanacak sayılardan yeteri kadar Odamız İzmir Şubesine de gönderilmesini rica ederiz.

Ergun ELGİN
Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şb. Başkanı

BAŞARINIZ DEVAMLI OLSUN

«Teknik Güç» adlı başarınızdan ötürü sizleri kutlamak ister, çalışmalarınızda da aynı başarının devamını dilerim.

Murat BAKICI 7468 - İZMİT

HA GAYRET

Şubemizin çıkardığı «Teknik Güç» dergisinin çok müsbet bir adım olduğunu belirtirken, daha geniş ve aktif olarak Odamız üyelerinin davalarında ilgili ve sahip çıkacaklar inancıyla başarı dileklerimi sunarım.

Ünal GÖKÇEN - ANKARA

PROBLEMLERİMİZİN ÇÖZÜMÜNE KATKIDA BULUNACAĞINIZA İNANIYORUM

Yayınlamakta olduğunuz TEKNİK GÜÇ adlı yayın organımızı içtenlikle okumaktayım. Önümüzdeki problemlerimizin çözümüne gazetemiz katkıda bulunabileceği için sevinmekteyim.

Çalışmalarınızda tüm arkadaşlara başarılar dilerim.

İhsan GÜRPINAR - KIRKLARELİ

ÇOK OLUMLU BİR İŞ

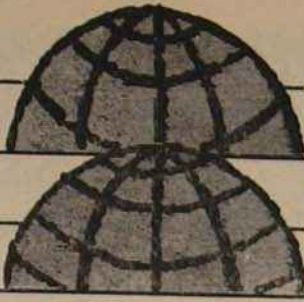
İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak yayınlamağa bağladığınız «Teknik Güç» adlı yayının çok olumlu bir hareket olduğunu belirtir, camiamızı güçlendirmesini diler, bilvesile başarılı ve hayırlı olmasını temenni ederim.

Aykut SUNGUR - ANKARA

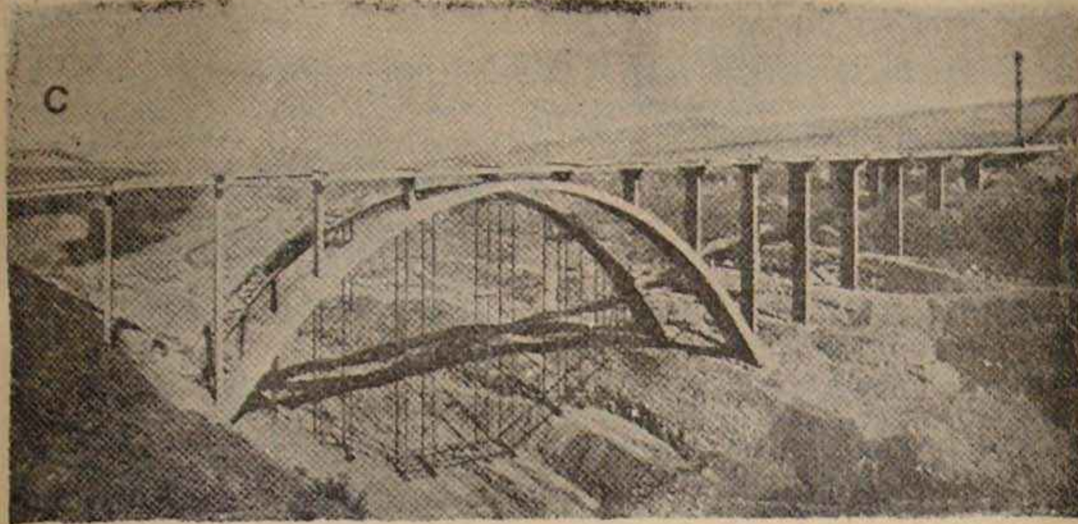
YAYIN, ÜYELER ARASINDAKİ DAYANIŞMAYI KUVVETLENDİRECEKTİR

Odamız Şubesinin çıkarmış olduğu «Teknik Güç» adlı yayının başarılı olmasını diler, bu gibi hareketlerin Odamız üyelerinin tesanüdü yolunda en etkin çabalar olduğunu belirtirim.

Atalay Tarhan — ANKARA

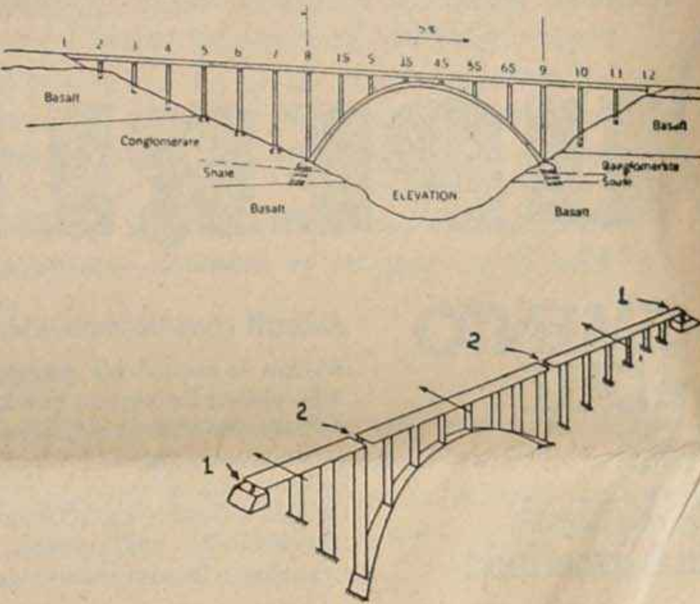
TÜRKİYE'DE DÜNYADA TEKNİK

AMERİKANIN EN UZUN İLKEL GERİLMELİ BETON KÖPRÜSÜ ıNŞAATI BİTİYOR

Amerika'nın Washington Eyaletinde, Selah Creek vadisinde Kuzey Amerika'nın en uzun (dünyanın 13.) ilkel gerilmeli beton köprüsü inşaatı tamamlanmıştır. Köprünün toplam açıklığı 407 m. olup, kemer açıklığı 167 m. dir.

Bu açıklığı geçmek için, yapılan etüdler sonunda, gerek inşaat maliyeti, gerek estetik endişe ve gerekse başlangıç ve amortisman masrafları gibi faktörler yüzünden ilkel gerilmeli kemer köprü inşaatı en uygun çözüm olarak kabul edilmiştir.

Yukarda; Amerikanın en uzun ilkel gerilmeli beton kemer köprüsünün cephesi görülüyor. 167 m açıklıkta olup, vadi dibinden yol seviyesine kadar kemer 100 mt. yüksekliktedir. Aşağıda; köprünün şeması: 1 — Sabit mesnetler, 2 — Mafsallar.

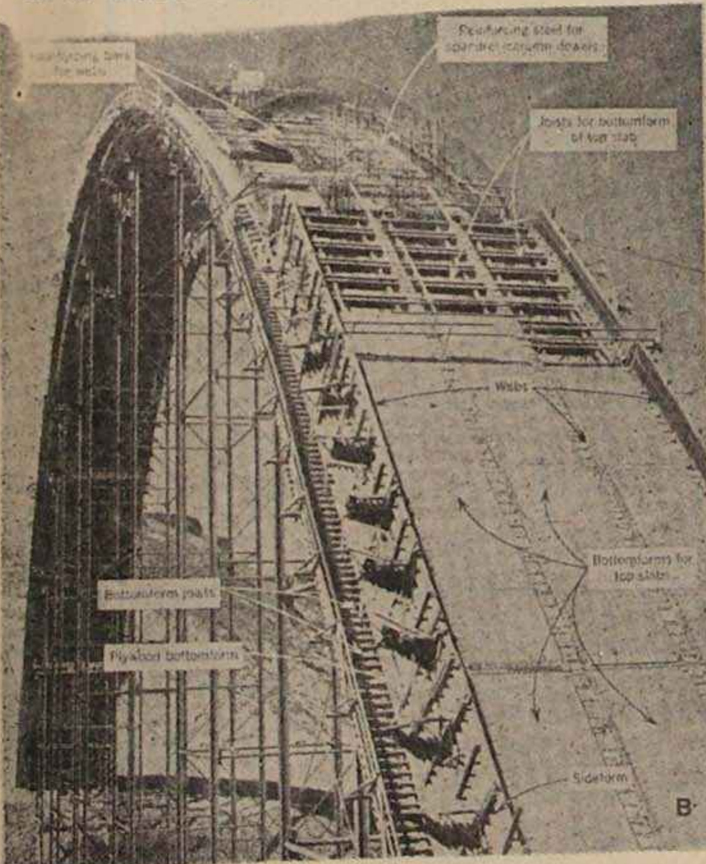
Kemerin, mesnetlerde, bütün yükleme hallerinde tam ankastre olmasına karar verilmiş ve statik hesaplar komputerlerden yararlanılarak yapılmıştır.

Kenar açıklıklardaki köprü ayakları tabanda ankastre olarak inşa edilmişlerdir. Konglomeraya rastlayan ayaklar münferit sömellere, bazalta rastlayan ayaklar da bu kayaların içine açılan kuyu temellere oturtulmuştur. Ayakların rastladığı konglomeralar, borularla düşük basınçlı çimento enjeksiyonu yapılarak taşlaştırılmış, böylece tabanda ankastrelik temin edilmiştir.

Kemer ayaklarının da, kemer özengisindeki büyük yatak reaksiyon ve mesnet momenti dolayısıyla konglomera üzerine inşaası tehlikeli bulunduğundan bu noktalarda bazalta kadar uzanan bir keson sistemi tatbik edilmiştir.

Kemer kalıp iskelesi ise, bir dizi çelik kuleler üzerine inşa edilmiş ve kemerin alt sathı dört adet çelik kirişle mesnetlendirilmiştir.

Bu kirişler, köprünün betonlanması esnasında tatbik edilen yüklerin alınmasında bir segmantal çelik kemer vazifesi de görmüştür. Gene iskele hesapları, betonlanmanın süratli olması için, kalıp iskelesi daha tamamlanmadan kenar özengilerine yakın bölgelere beton dökülebilecek şekilde yapılmıştır. Böyle bir yükleme çelik segmantal kemer kirişlerinin kemer özengisine yakın kısımlarında çekme kuvvetlerine sebep olduğundan beton özengi içine kuvvetli ankraj bağlantıları konulmuştur.

Kemer inşaatının görünüşü. Kemer, üç hücreli kutu kesit halinde yapılmaktadır. Kemer dikmeleri ve diğer ayaklarda iki veya üç hücreli kutu kesitlidir.

Köprü betonlanarak ilerlerken meydana gelecek sehimleri ve sehimlerdeki değişmeleri önceden tayin etmek için de gene kompüterlerden yararlanılmıştır.

Kalıp iskelesi kuleleri 18.3 m. yükseklikte kademeler halinde farklı yükseklikte inşa edilmişler ve kesitler, bağlantı sayısını azaltacak, atölye masrafları düşürecek, inşaatı süratlendirecek şekilde hesaplanmışlardır.

Ayrıca, kalıp iskelesi, 16 el vincinden oluşan bir sistemle, boru silindirler üzerinde 32 m. ye kadar hareket ettirilerek inşaatın süratlendirilmesi sağlanmış ve 8 aylık bir süre kazanılmıştır.

Beton mukavemetleri, ilkel gerilmeli yol üst başlık kirişlerinde 490 kg/cm2; temellerde 210 kg/cm2, diğer kısımlarda da 290 kg/cm2 olarak alınmıştır.

Geçiş; tek köprü halinde kemer üstünün çok daralması gerektiğinden; iki ayrı köprü yapılarak sağlanmıştır. Böylece trafik aksatılmamış olmaktadır. Köprüler tek yönlü olup, 3,7 m. genişlikte çift şeritlidir.

gazeteci gözüyle

ÖRT Kİ ÖLEM!....

Hitler bile, diktatörlük kurmak üzere iktidarı aldığı zaman, **«Bu Anayasa ile diktatörlük olmaz, hemen değiştirelim.»** dememiştir. Dünyanın en demokratik Anayasası olduğu söylenen Wiemar Anayasası ile memleketini yönetmeye çalışmıştır. Anayasanın kılına bile dokunmamış, diktasını sürdürmeye yönelmiştir.

Bizde 1924 Anayasası ile «Tek partili» ve «Çok partili» siyasal hayat sürdürülmüştür. Rauf Bey ve arkadaşlarının partisi 1924 Anayasası dururken kurulmuş, gene 1924 Anayasası dururken kapatılmıştır. Keza, Fethi Bey ve arkadaşlarının partisi de 1924 Anayasası yürürlükte iken kurulmuş ve kapatılmıştır.

1924 Anayasası ile İsmet Paşa mem leketi çok partili siyasal hayatın içine sokmuştur. O günden bu yana partiler kurulmuş, batmış, partiler kapatılmıştır. Kimse de ne Anayasayı suçlamış, ne Anayasayı kötülemiştir. Bir uygulamadır denmiş, sabırla siyasal hayata devam edilmiştir.

Ancak, 1961 Anayasası yürürlüğe girdikten sonradır ki, bütün çevrelerde bir Anayasacılıktır almış, yürümüştür. Son günlerde meydanlarda Demirel konuşuyor. Sözü ve özü hep Anayasal oluyor. Bir yerde köylülere, **Anayasa'ya sahip çıkacaksınız!»** diyor. Köylüler, **«Anayasayı değiştirdiler.»** diye bağırınca da, hemen yan geri ediyor. **«1961 Anayasa'sının ilkeleri ile bu memleket idare edilebilseydi, hiç kırk küsur maddesi değiştirilir miydi?»** diye soruyor. Köylü bu, ne desin, **«Madem 1961 Anayasası ile memleket yönetilemiyor, besbelli değiştirdiler.»** diye düşünüp, susuyor. Son Anayasacılık anlayışımız da bu!

Rahmetli Gürsel, Anayasa halkoyuna sunulup, yürürlükte kesinlik kazanınca çok rahatlamıştı. Sonra, **«dırdır»** başlayınca **«Anayasa kendine say gılı insanlar ister. Eğer bu Anayasa'ya saygı duyulmazsa, bunun da ötekiler gibi bir kâğıt demetinden farkı olmaz...»** demişti.

Haklı mı çıktı, haksız mı çıktı, bilemiyeceğim. Fakat bu sözleri söylediydi.

Anayasa üstüne her kafadan bir ses çıkması, Demokratların Anayasayı «Tebdil, tağyir, tahrib» suçlarından mahkemeye verilmelerinden sonradır. Vaktaki onlar böyle bir suçlamadan mahkemeye verildiler, ondan sonra herkesin gözü açıldı. Ulu orta kimse Anayasa ile oynamak istemedi. 22 Şubat ve 21 Mayıs hareketlerine girişenlerin akıbeti de Anayasa ile oynamak cüretini göstereceklerin gözünü dört açtı. Günün birinde, bir Teşkilâtı Esasiye Profesörü geldi ki, hafazanallah, **«Bu Anayasa lükstür.»** diyecek kadar sözü mıncıkladı. Bu bizim bildiklerimizi bilmez miydi? **«Der ler ki zulm ile olmaz cihan harap... Eyler onu müdaheneyi alimân harap...»** demişler

Hepimiz bu toprakların üstünde yaşıyoruz, yahut yaşamaya çalışıyoruz. Elbette bir Anayasamız olacak, onun maddeleri içinde de hep'mize hayat hakkı tanıyacak unsurlar bulunacak. Ne diye birbirimizi kazıklamaya uğraşırız, bir türlü aklım ermez. Anayasa, topraksız köylüye toprak vereceksin, diyor. Anayasa, okumamış yazmamışı okutacaksın, diyor. Anayasa sağlıksızın sağlığını koruyacaksın, diyor. Anayasa sosyal adaleti dağıtacaksın, diyor. Anayasa herkese fırsat eşitliği tanıyacaksın, diyor. Kıyılar kamunundur, madenler devletindir, ormanlar kişilerin olmaz diyor. Petrol için, konuşuyor, okullar için konuşuyor, yollar için konuşuyor, demiryolu için, plan için, memurlar için, işçiler için konuşuyor. Yap da şu işleri kurtulsana be kardeşim!

Hem yapmazlar, hem de «Yap!» diyene kızarlar. Hem yapmazlar, hem de «Niye yap dedin!» diye adamın üstüne üstüne gelirler.

Toz, boran bizim için kalkmışcasına, baksanıza ilk gün ortalarda dolaşamıyanlar, «hürriyetperver, sahavetperver» kesildiler.

Bundan sonra :

«Ört ki, ölem!»

Mehmed Kemâl

Dr. Sedat Özkol

(Baştarafı Sayfa 1 de)

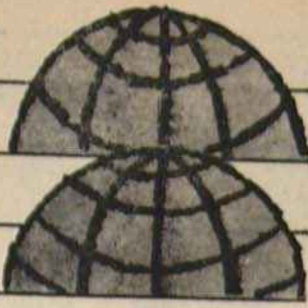
Ertan Acaroğlu ile birlikte son verilmiştir.

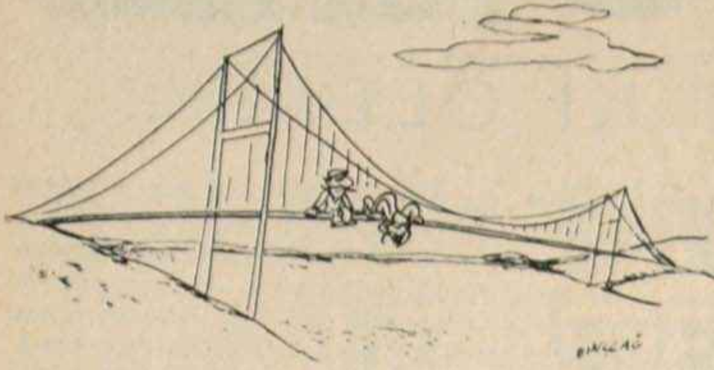
Tutuklu bulunduğu sırada 2 kez ciddi rahatsızlık geçiren Sedat Özkol, 1970 Şubatından itibaren de 2 dönem Odamız Genel Başkanlığını yapmıştır.

MEHMET ERDEMIR DE

Bir süre önce, TEK Yönetim Kurulu toplantılarından birinde yaptığı bir konuşmada suç işlediği gerekçesiyle gene bir Yönetim Kurulu toplantısından götürülerek gözaltına alınan Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürü Mehmet Erdemir de, 15 Eylül günü Ankara Sıkıyönetim Mahkemesince oybirliği ile serbest bırakılmıştır.

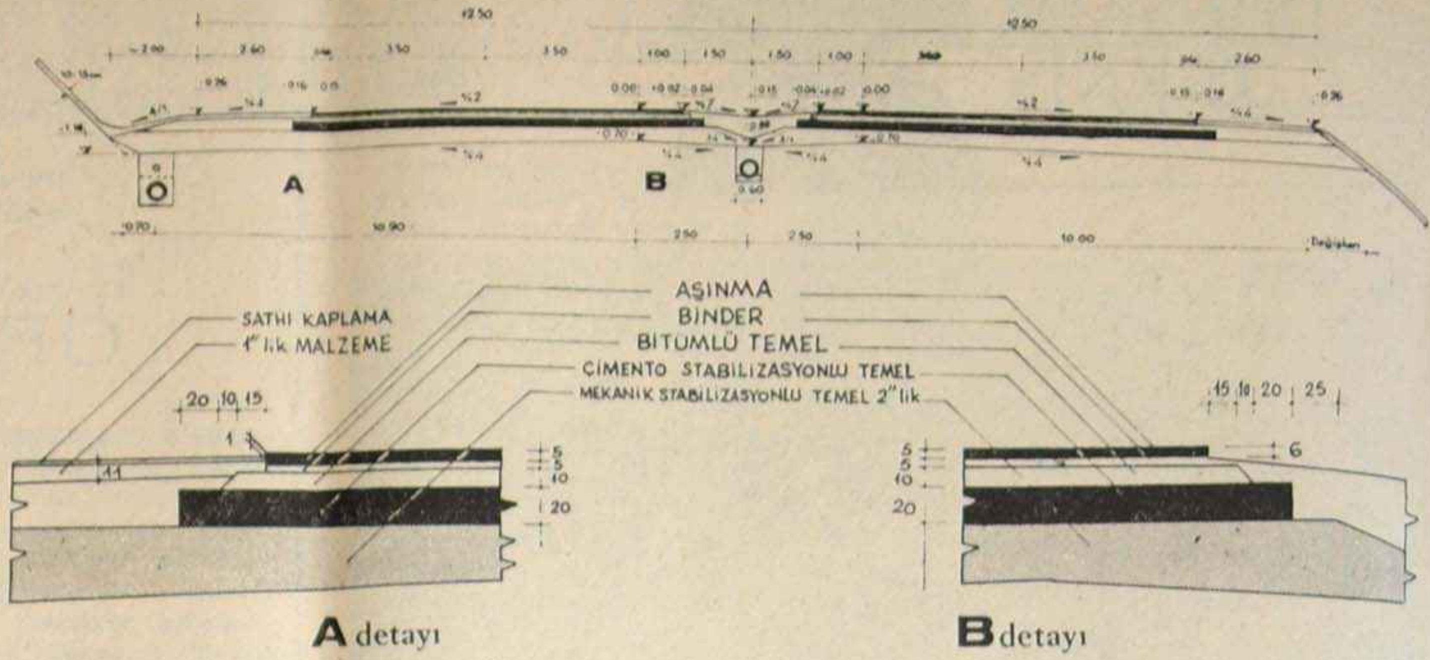
TÜRKİYE'DE DÜNYADA TEKNİK

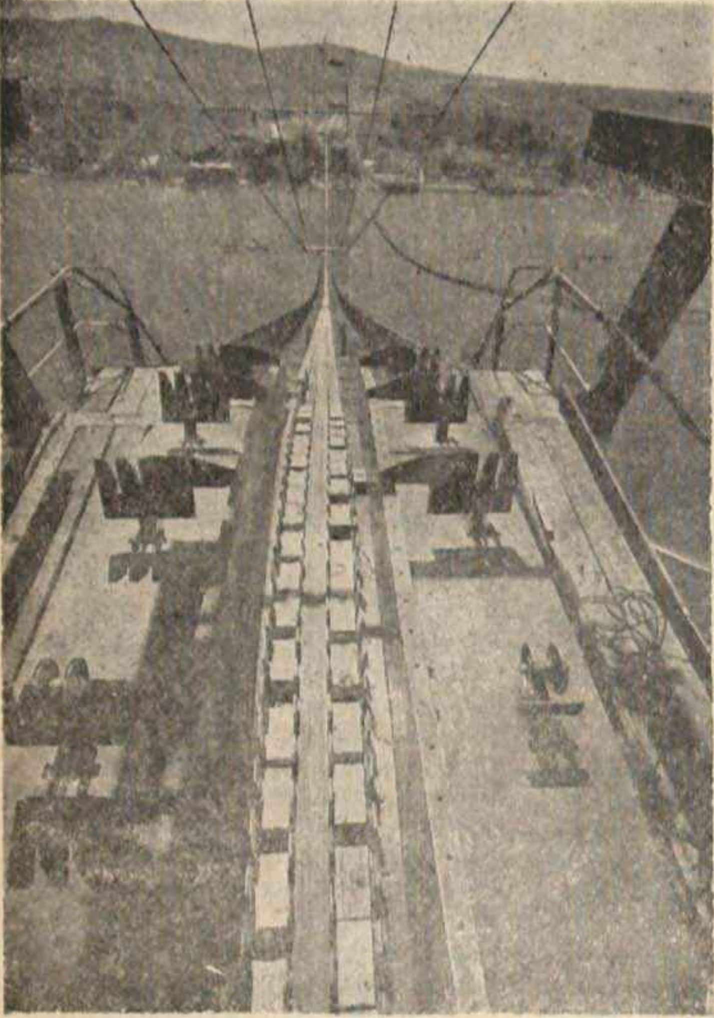
Köprüaltı sakinleri — Bu köprüde iyi hoş ama!.. Altında yatacak yer yok.

İstanbul - İzmit Otoyolu en Kesiti :

A detayı **B** detayı

Geçen sayımızda haberini yayınladığımız İstanbul — İzmitotoyoluna ait enkesitler yukarda görülmektedir. Yolun projeleri İtalyan Santi firmasınca yapılmış olup, ön tahminlere göre otoyolun kilometresinin maliyeti 20 milyon lirayı bulmaktadır. 2 + 2 şeritli bu yeni yolun inşaasına 1973 yılı içinde başlanacak ve Edirne — İskenderun hattının tamamı 20 yıllık bir perspektif içinde tamamlanacaktır. İstanbul — İzmit otoyolunun birinci kısmı olan İstanbul — Gebze arasındaki mevcut yolun 2 + 2 şeritli hale getirilmesi ise, 1974 yılında tamamlanarak trafiğe açılacaktır. Bu bölgedeki asıl otoyolun ise avan projeleri bitmiştir. Yapımına 1977 yılında başlanacağı tahmin edilmektedir.

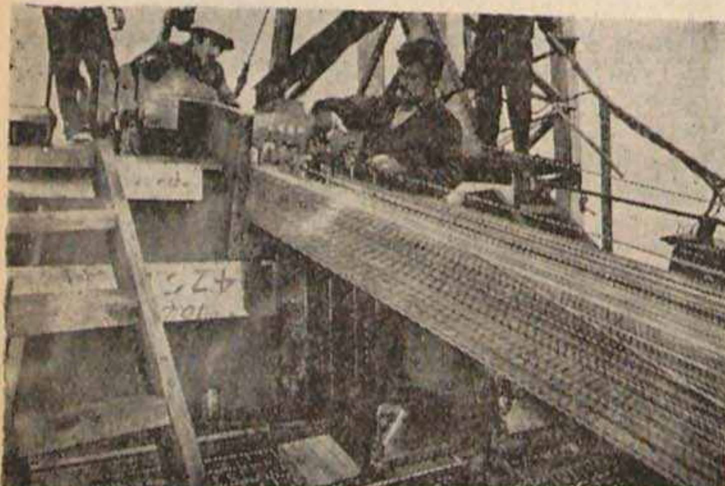
Boğaziçi köprüsü ayaklarından birindeki kule semerlerinden birinin görüntüsü...

BOĞAZ KÖPRÜSÜ İNŞAATI ILERLİYOR

Boğaz köprüsü kablosunda tel çekimi işi sona ermiş bulunuyor. Önümüzdeki ay içinde kablonun kelepçe, sürgü v.b. lerinin yerleştirilmesi ve askıların sallandırılması işleri yapılacaktır. Kasım ayı başından itibaren Göksu şantiyesinde hazırlanan 60 üniteden meydana gelecek taşıyıcı gövdenin montajına başlanacaktır.

Diğer taraftan Ortaköy ve Beylerbeyi'nde ayaklar civarının rıhtım işi ihaleye çıkarılmıştır.

Köprünün asma olmıyan viyadük şeklindeki yan açıklıklardaki malzemeler, kolonlar, kirişler İngiltere'de hazırlanmaktadır. Genleşme derzleri için gerekli çalışmalara Demag Firması Almanya'da başlamıştır.

Boğaziçi köprüsü kule semerinde kablo ayarı yapılırken

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

PROTOKOL

İnşaat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası İstanbul Şubelerinin Yönetim Kurulları, 11 Eylül 1972 günü İ.M.O. İstanbul Şubesinde yaptıkları ortak toplantıda Belge Uygulamalarının ortak düzene sokulmasında ve aşağıdaki hususlarda görüş birliğine varmışlardır:

GİRİŞ

Madde 1 — Yurdumuzda artan yapı üretimine paralel olarak, teknik hizmet seviyelerinin gelişmemesi, bunun yanında teknik hizmet ücretlerinin devamlı olarak düşmesi, birer kamu kuruluşu olarak kamu yararlarını, birer meslek örgütü olarak da üyelerinin haklarını korumak durumunda olan Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubelerini yasaların kendilerine tanımış olduğu yetkiler çerçevesinde tedbirler almağa götürmüştür.

Yurdumuzdaki konut üretiminin çok az bir kısmı mimar ve mühendislerce projelendirilmektedir. Yapı üretimine hakim olan iç ve dış etkenlerin ortaya çıkardığı bu durum, teknolojik geriliğimizin yapı üretimi alanındaki yansımasıdır. Bu şartlarla mücadele etmek, meslek odalarının olduğu kadar teknik elemanların da vazgeçilmez görevidir. Meslek Odalarının bu konuda yürüttükleri mücadelenin başarıya ulaşması, üyelerinin destek ve işbirliğine bağlıdır.

Yapı üretiminin içinde bulunduğu geri şartlar, belge uygulaması alanındaki ihtisas girişimlerini kaçınılmaz kıldığından, üretimin geri şartları değişmedikçe, üretim düzeyini yükseltici gerçek anlamda ihtisas ayırımının sağlanamıyacağı konusunda görüş birliğine varılmıştır. Bu görüşden hareketle, kamu yararı ve teknik eleman haklarının savunulması açısından soyut ihtisas ayırımı tartışmalarının bir fayda sağlamadığı görülerek bu tartışmaların geleceğe bırakılması uygun bulunmuştur.

PROJE VE MESLEKİ KONTROL

Madde 2 — Bu protokolun hazırlanmasında göz önünde bulundurulan ve birinci maddede belirtilen koşulların değişip yeni koşuların zorlamasına kadar Belge Uygulaması alanına giren yapı projelerinin mimarlık ve statik bölümlerini ve bunların meslekî kontrolluklarını yapmakta bu işlerle uğraşan her mimar ve İnşaat Mühendisi yetkilidirler.

2.1. Mimarlık ve statik projeler, bunlara ilişkin ortak asgari standardlara uygun olacaktır. (Ek 1, Ek 2)

2.2. Mimarlık ve statik projeleri (meslekî kontrolluk hizmetleri dahil) ayrı kişiler tarafından yapılırsa alacakları ücretler, bu hizmetlere ilişkin asgarî ücret tarifelerinin (Ek 4-5, Ek 5) altına düşemez, aynı kişi tarafından yapılırsa iki hizmetin toplam ücreti tarifelerdeki ücretler toplamının %75 inden aşağı olamaz.

2.3. Asgarî ücret tarifelerindeki ücretlerin hesabına esas olan yapı M2 maliyet fiyatları YAPI MALİYET Gruplarını gösterir liste (Ek 3) den alınır. Bu maliyet fiyatları, her yıl iki Şubenin ortak yetkili komisyonunca gözden geçirilerek rayiç koşullarına uydurulacaktır.

PROJE SÖZLEŞMESİ

Madde 3 — Proje müellifi, işverenle yapacağı anlaşmayı, her iki projeyi kapsayan, TİP SÖZLEŞME (Ek 7) ile yapar. Tip sözleşmedeki hiç bir hüküm değiştirilemez, ancak bu hükümlere aykırı olamayacak tamamlayıcı özel hükümler eklenebilir.

3.1. Müellif, mimarlık ve statik projelerinin her ikisini üzerine almışsa, Tip sözleşmenin iki bölümü de doldurulup toplam ücret gösterilir. Projelerden yalnız birisini almışsa o bölüm işlenir öteki bölüm çapraz iki çizgiyle iptal edilir.

3.2. İşveren; mal sahibi, yapının inşaat müteahhidi ya da bunların yasal vekilleridir.

PROJE VİZESİ

Madde 4 — Müellif, yaptığı projeleri Belge uygulama esaslarına (Ek 11) göre bağlı bulunduğu Oda (Şube) ye vize ettirip belge alacaktır. Ancak her iki Şubenin vize işlemlerinde standart, hukuk ve yöntem açılarından denge ve eşdeğerlik sağlamak amacıyla ortak vize yapılması yolu kabul edilmiştir. Ortak vize bürosu kuruluncaya kadar projeler günün bir yarısında bir şubede, kendi üyelerinin projeleri vize edilirken, öteki Şubenin vize görevlisi de bulunup kontrol yaparak mimarlık ve statik projelerini parafe edecektir. Günün öteki yarısında da öbür Şubede aynı işlem yapılacaktır. Öteki Şube görevlisinin vize parafları bulunmayan projelere belge verilmeyecektir. Proje vizelerinde ortak yönetmelik ve usulleri uygulanacaktır. Bir projenin vize edilebilmesi için başlıca şu koşullar aranacak ve sağlanacaktır:

4.1. Proje müellifinin serbest proje yapabilmesine yasal bir engel bulunmayacaktır.

4.2. İş verenin, sözleşme yapmaya yetkili olduğu belgelenecektir.

4.3. İşveren Tip sözleşmedeki imzasının noterce onaylı imza sirküleriyle ya da vize sırasında, hüviyet cüzdanı ile, bulunarak kanıtlayacaktır.

4.4. Proje ücretinin ödenmesine ilişkin sözleşme hükümleri yerine getirilmiş olacaktır.

4.5. Vize edilen projeler için bir belge verilecektir.

PROJE VE MESLEKİ KONTROL HİZMETİ ÜCRETİNİN ÖDENİŞİ

Madde 5 — Proje ve Meslekî kontrol ücretinin Tip Sözleşmedeki koşullara göre ödenmesi Oda (Şube) tarafından denetlenecek ve sağlanacaktır.

5.1. Ödeme taksitleri :

1 — Ücretin en az %25 şi vizeden önce peşin,

2 — Ücretin en az %50 si vize tarihinden itibaren 90 gün içinde,

3 — Ücretin geri kalanı, sözleşmede belirtilen inşaat süresinde ödenmiş olacaktır.

5.2. İşveren, (5.1) de gösterilen ikinci ve üçüncü taksitler için sözleşmede yazılı miktar ve vadelere uygun bonoları müellif adına düzenler. Müellif, bu bonoları, bağlı bulunduğu Şubeye tahsil için ciro ederek, vize gününde Şube muhasebesine teslim edecektir.
Tahsil edilen bono tutarlarının %1 leri tahsil gider karşılığı Şubece tutulup geriye kalanları müellife ödenir.

5.3. Vadesinde ödenmeyen bonolar, Şube tarafından icra kanalıyla tahsil edilir. İcra masraflarının Şubece karşılanan kısmı, tahsil edilen ücretten düşülerek, müellife ödenir.

TEKNİK UYGULAMA SORUMLULUĞU (T.U.S.)

Madde 6 — İnşaat Münhendislerinin ve mimarların yükümlenecekleri T.U.S. HİZMETİ, iki Şubenin ortak TİP SÖZLEŞMESİ (Ek 10) nde yazılı hükümlere uygun olarak yürütülecektir.

6.1. 3. Maddedeki hükümlerin proje hizmetine özgü olmayanları T.U.S. SÖZleşmesi için de geçerlidir.

6.2. T.U.S. hizmetini yükümlenen kişiye bağlı bulunduğu Şube tarafından iki şubenin ortak Belge Uygulaması Esasları (Ek 11) na göre T.U.S. belgesi verilir.

T.U.S. KONTENJANI

Madde 7 — Kontenjan, bir kişinin yürütmekte olduğu T.U.S. hizmetinin belge uygulamasıyla amaç edinilen düzeyin altına düşmemesi için getirilen sınırlandırmadır.

Bu sınırlandırma, hem yapıların toplam alanını hem de yapı sayısını kapsar.

Yapıların toplam alanı 18.000 m2 yi, sayısı 14 ü hiç bir şekilde geçemez. Toplam alanla yapı sayısının ilişkileri üç kademede tesbit edilmiştir.

1. Kademe :
Yapıların toplam alanı 12.000 m2 ye kadar olursa sayısı 14 ü geçemez.

2. Kademe :
Toplam alan 15.000 m2 ye kadar olursa sayısı 12 yi geçemez.

3. Kademe :
Toplam alan 18.000 m2 ye kadar olursa sayısı 10 u geçemez.

Kontenjanın hesabında özellik gösteren durumların çözümü için, protokolun 13.6 maddesi uygulanır.

T.U.S. KONTENJANININ BOŞALMASI

Madde 8 — Yapının, kullanılacağına ilişkin belediyece tanzim edilen raporun verildiğinin belgelenmesi;

Üyenin bağlı bulunduğu şubeye başvurmasıyla yapılan incelemede yapının kullanılabilecek duruma geldiğinin tesbiti. (Bu isteğin Şubece incelenebilmesi için onaylı projenin getirilmesi ve belirli bir harcın Vezneye yatırılması şarttır. Bu durumda yapı kontenjandan düşülmekle beraber, T.U.S. yapı kullanma belgesi alınıncaya kadar devam eder.)

Üyenin, sözleşme hükümlerine uygun olarak T.U.S. dan istifa etmesi hallerinde, o yapının T.U.S. kontenjanı boşalır.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

T.U.S. VIZESI

Madde 9 — T.U.S. vizesi üyenin bağlı olduğu Şube tarafından yapılır. Vize sırasında aşağıdaki koşullar ve belgeler aranır:

9.1. Müh./Mim. ın Belge uygulaması esaslarında belirtilen koşullara uygun nitelikte olması.

9.2. Yapı projesinin vize belgesi, Tip sözleşme veya sözleşme gerektirmediğini belirtir belge, işveren imza sirküleri, sözleşmeye uygun olarak düzenlenmiş bonoların tahsili için Şubeye ciro edilmiş olur.

T.U.S. HIZMET ÜCRETI VE TAHSIL ESASLARI

Madde 10 — T.U.S. ücreti, sözleşmeyle tesbit edilir. Ancak bu ücret iki Odanın ortak asgarî ücret tarifesindeki (Ek 8) ücretden düşük olamaz.

10.1. T.U.S. ücreti her ay peşin ödenir. Aylık ücret, sözleşmedeki toplam ücretin sözleşmedeki ay adedine bölünmesiyle bulunur. Sözleşmedeki süre azami süre cetvelindeki (Ek 9) süreden fazla olamaz.

10.2. Ücretin birinci taksiti, sözleşme sırasında nakit olarak, işveren tarafından üyeye ödenir. Öteki taksitler, işveren tarafından T.U.S. adına düzenlenmiş aylık bonolarla ödenir. Bu bonolar, T.U.S. vizesi sırasında, ilgili Oda (Şube) veznesine yatıracaktır.

Bonoların tahsiline (Madde 5.2 ve 5.3) de blirtilen esaslara uyulacaktır.

ÖDEMELERIN BELGELENMESI (FATURA)

Madde 11 — Proje ve meslekî kontrolluk ile T.U.S. hizmetleri için işverenin ödemiş olduğu, (nakit veya bono) bütün ücretler karşılığında, Müh./Mim., işverene odaların hazırladığı forma uygun bir fatura vermek ve bir örneğini de bağlı bulunduğu Şube'ye vermek zorundadır. Oda, faturalara ilişkin bilgileri ilgili mercilere verecektir.

VIZE HARÇLARI

Madde 12 — Müh./Mim., vize sırasında, proje ve meslekî kontrolluk belgesi için (Ek 12) de belirtilen ve T.U.S. belgesi için (Ek 13) de belirtilen harçları ödeyecektir.

12.1. Muhasebe genel giderleri karşılığı olarak bono tutarlarının %1 leri tahsil sırasında tutulur.

ÖZEL HALLER

Madde 13 —

13.1. Resmî daireler ve kanunî olarak yukardaki tedbirleri yerine getiremiyecek kurumlarla yapılacak sözleşmelerde; noterce tasdikli sözleşmelerle yetinilecektir.

13.2. Yukarıda sözü edilen daire ve kurumlarda ücretli olarak tam gün çalışan müellifler, bu durumlarını belgelendirmek şartiyle, çalıştığı daire veya Kurumun işlerini sözleşmesiz olarak yapabilecektir.

13.3. Özel İnşaat firmalarında (Müteahhit veya ortakları) çalışan inşaat mühendisi veya mimarlar, durumlarını ve aldıkları ücretleri resmen belgelendirmek şartı ile, sözleşme aranmaksızın projeleri ve T.U.S. ları vize edilecektir.

Ancak, bu şahısların bir yıl içinde vize ettirecekleri projelerin ve T.U.S. ların asgarî ücret tutarları, aldıkları yıllık brüt ücret tutarından fazla olamaz.

13.4. Müellif aynı zamanda işin sahibi ise, bu durumu belgelendirmesi halinde, sözleşme ve ücretlerin ödenmesiyle ilgili şartlar aranmaksızın, projesi vize edilecektir.

13.5 Yukardaki özel hallerde, Mimar/Mühendis, tip sözleşmelerdeki malî hükümler dışındaki bütün hükümlere aynen uyacaktır.

13.6. Yukarda sayılanların dışında kalan özel durumlarla, bu Uygulama Düzeninin yürütülmesi sırasında karşılaşılacak sorunlar, ilgili odaların alacakları ortak kararlarla çözümlenecektir.

Madde 14 — Proje vizeleri, «Cumartesi ve Pazar günlerinin dışında» hergün, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinde saat 10.00 - 13.00 süresince, Mimarlar Odası İstanbul Şubesinde saat 14.30 - 17.30 süresince, her iki şubenin görevlileri tarafından yapılacaktır. Şubelerdeki, vizelerin öğlenden önce ve sonra olacağı karşılıklı anlaşmalarla nöbetleşe değiştirilebilir.

Madde 15 — T.U.S. vizeleri, Cumartesi ve pazar günlerinin dışında her gün, Mimarlar Odası İstanbul Şubesinde 9.30 - 13.00 arasında, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinde saat 14.30 - 18.00 arasında yapılacaktır. Nöbet değiş-

YÜRÜRLÜK

Madde 16 — Bu protokol 13 Kasım 1972 günü her iki Şubede birden yürürlüğe girecektir.

PROTOKOLUN EKLERI

Madde 17 — Bu protokolun ekleri aşağıda belirtilmiştir:

Ek 1. Mimari proje Asgerî Standartları
Ek 2. Yapılarda Statik Projeler hakkında Minimum standartlar
Ek 3. Asgari Ücret tarifelerine esas olan Yapı Maliyetlerinin Hesabı için Gruplar ve Rayiçler
Ek 4. Proje ve Mesleki Kontrol TUS Asgari Ücret Tarifelerinin Uygulama Kuralları ve hizmet Yönünden Yapı Sınıfları
Ek 5. Mimari Proje ve Mesleki Kontrolluk Hizmetleri Asgari Ücret Tarifesi
Ek 6. Statik Proje ve Mesleki Kontrolluk Hizmetleri Asgari Ücret Tarifesi
Ek 7. Proje ve Mesleki Kontrolluk Hizmeti Sözleşmesi
Ek 8. Teknik Uygulama Sorumluluğu (TUS) asgari ücret Tarifesi
Ek 9. Teknik Uygulama Sorumluluğu Azami Süre Cetveli
Ek 10. Teknik Uygulama Sorumluluğu Sözleşme
Ek 11. Ortak Belge Uygulama Esasları
Ek 12. Proje ve Mesleki Kontrolluk Vize Harçları
Ek 13. T.U.S. Vize Harçları.

Geçici Madde 1 — Bu protokolun yürürlüğe girdiği sırada üyelerin Teknik Uygulama Sorumluluğundaki yapıların toplam alan ve sayılarının %75 leri hesaba katılır.

Geçici Madde 2 — Bu protokolun yayın tarihinde üyelerin elinde sözleşmeyle bağlı proje işleri varsa bu sözleşmelerin tapu, çap ve imar durumlarıyla birlikte 20 Ekim 1972 Cuma saat 18.00 e kadar kendi Şubelerine getirerek paraf ettirdikleri takdirde bu projeler eski usullere göre vize edilir.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi	Mimarlar Odası İstanbul Şubesi
Yönetim Kurulu adına	Yönetim Kurulu adına
Başkan,	Başkan,
(İzzettin SILIER)	(Niyazi DURANAY)

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

Ek : 1

INŞAAT MÜHENDISLERI ODASI VE MIMARLAR ODASI ISTANBUL ŞUBESI MİMARİ PROJE ASGARİ STANDARTLARI

A. GENEL ŞARTLAR

Madde 1 — Belge almak için şubelere tevdi edilecek projeler 20 × 25 ve katları ebadında çizilecek ve katlanacak, başta onay için boş bir sayfa kapak olarak bırakılacaktır. Bu boy katlarından sonuncusunun boyu eksik olabilir.

Madde 2 — Vaziyet planının alt köşesine, Belge Tatbikatında istenen bilgileri ihtiva eden cetvel örneğine uygun olarak çizilecek ve ait olduğu haneler doldurulacaktır.

B. ON (AVAN) PROJE VE ARANACAK TEKNIK ŞARTLAR

Madde 3 — İşverene takdim edilmek üzere, belirli bir konunun, verilen programa uygun çözümündeki ana fikirleri belirtmek üzere, vaziyet planı ve kat planları ile cephe ve kesit resimleri halinde ölçekli olarak çizilmesi, ön projedir. Bu proje hazırlanırken yapının taşıyıcı bünyesi ile tali sistemleri ve tesisat problemleri ve bunlarla ilgili tesisler gözönünde tutulur.

Madde 4 — On projelerde

4.1) Blok boyları, derinlikleri, yükseklikleri;
4.2) Aks ve bölme araları;
4.3) Kat yükseklikleri;
4.4) Arazi ile bina arasındaki kot irtibatları, terasmanlar;
4.5) Taşıyıcı sistem ve diğer yapı elemanlarının cinsi, duvar kalınlıkları;
4.6) Sarih bir arazi plankotesine istinaden, belirli bir röpere göre kat planlarının, cephe ve kesitlerdeki muhtelif seviyelerin kotları gösterilmelidir.

C. INŞAAT RUHSATININ ALINMASI GAYESIYLE BELEDIYEYE TAKDIM EDILEN 1/50-1/100 ÖLÇEKLI TATBIKAT PROJELERINDE ARANACAK TEKNIK ŞARTLAR :

Madde 5 — Vaziyet planında :

5.1) Yol durumunun, binaya girişlerin, bahçe duvarlarının, arsa dahilindeki kaldırımlar ve diğer sabit elemanların gösterilmesi,
5.2) Blokların isimlendirilmesi,
5.3) Civarla bağlantılarının ebatlandırılması,
5.4) Arsa köşelerinin ve meyil değişme noktalarının, setlerin ve binanın araziye oturduğu köşelerin, varsa yol, tretuvar ve röperlerin kotlarının yazılması,
5.5) Kuzeyin belirtilmesi
5.6) Tasdikli imar çapında varsa harita koordonatlarının çizilmesi ve değerlerinin belirtilmesi,
5.7) Arsa mahallinin zikri,
5.8) Kadastro ve imar, ada ve parsel numaralarının yazılması,
5.9) Bina veya binaların arazi ile beraber, en ve boy kesit veya silüetlerinin kotlu olarak gösterilmesi gerektir.

Madde 6 — Planlarda:

Planın, yerine tatbik edilişi esnasında tereddüte, düşünmeye veya plan üzerinde ölçüp boyutlandırmaya mahal bırakmıyacak şekilde;

6.1) Bütün iç ve dış eb'atların, aralıkların ve kalınlıkların gösterilmesi,
6.2) Kapı ve pencere boyut ve tiplerinin eksen çizgisi üzerinde ifadesi,
6.3) Kapı açılış istikametlerinin belirtilmesi,
6.4) Hacimlerin isimlendirilmesi,
6.5) Ofis, mutfak, banyo, lâvabo ve WC'deki sabit tesisatın plana işlenmesi,
6.6) Baca ve bağlantı istikametlerinin gösterilmesi,
6.7) Sabit röpere göre, her kat planının kotlandırılması,
6.8) Merdiven sahanlıklarının kotlandırılması, merdiven çıkış istikametinin gösterilmesi, merdiven konstrüksüyonunun basamak genişliği, yüksekliği ve adedinin yazılması, küpeşte ve çıkış hattının çizilmesi,
6.9) Muhtelif girişlerin işaretlenmesi,
6.10) En ve boy kesitlerin alındığı yerlerin ifadesi,
6.11) Taşıyıcı sistemin eb'atlı olarak işlenmesi lâzımdır.

Madde 7 — Kesitlerde:

Binanın, en ve boy istikametinde olmak üzere, iki adet düşey kesit çizilmelidir. Bu kesitlerden en az biri, merdivenden veya kat arası irtibat elemanlarından geçmek üzere, bina genişliğince veya derinliğince ve bütün bina yüksekliğince (Bodrum ve çekme kat, çatı katı dahil) çizilmelidir.

7.1) Taşıyıcı sistemi,
7.2) Bina bünyesine ait özellikleri,
7.3) Malzeme cinsleri,
7.4) Varsa, tesisat boşluk ve kanalları,
7.5) Her türlü taşıyıcı elemanların boyutlar, döşeme kalınlıkları (statik projede gösterilen boyutlara uygun),
7.6) Kat yükseklikleri, kapı yükseklikleri (ayrı boyut çizgisi üzerinde),
7.7) Kaba inşaatın döşeme üstü kotları (Arazide belli edilmiş bulunan röpere göre)
7.8) Binanın, arsaya oturduğu noktaların kotların (meyil varsa, kesitin rastladığı yerlerdeki kotlar),
7.9) Pencere yükseklikleriyle, pencerenin döşeme ve tavandan mesafeleri (ayrı bir boyut çizgisi üzerinde),
7.10) Bacalar ve mahyadan yüksekliği,
7.11) Çatı taşıyıcı elemanları ve takribi boyutlarıyle çatı meyli gösterilmelidir. (Çatısı asma olan binalarda, mutlaka ayrı bir çatı projesi verilmelidir.)

Madde 8 — Cephelerde:

Ayrık nizamda, binanın dört cephesi, bitişik binalarda serbest kalan cepheler plan ve kesitlerde belirtilmiş olan inşai esasları sarih olarak gösterecek, cephe hareketlerini tebarüz ettirecek ve değişik malzemeleri, farklı çizim tekniği ile ifade edecek şekilde çizilmelidir.

8.1) Çatı, bacalar, oluklar (hakiki şekliyle).
8.2) Binanın zeminle irtibatını gösteren kotlar (plan ve kesitlerdeki değerlere uygun olarak),
8.3) Pencere, kapı ve korkuluk gibi cephe elemanları,
8.4) Döşeme ve parapet kotları,
8.5) Dilâtasyon yerleri,
belirtilmelidir.

—

Madde 9 — Yukarıda belirtilen bütün projelerde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca 19.9.1972 tarih ve 1431 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan «Yakıt Tüketiminde Ekonomi Sağlanması ve Şehirlerde Isıtma Tesislerinin Sebep Olduğu Hava Kirliliğinin Azaltılmasına Dair Yönetmelik»in projelerle ilgili teknik şartlar yerine getirilecek, çizimlerde bunlar cins ve boyutlarıyla gösterilecektir.

Madde 10 — Bu projeler kanalizasyon bağlantısı ya da forseptik projesini de kapsar.

Ek : 2

INŞAAT MÜHENDISLERI ODASI VE MIMARLAR ODASI ISTANBUL ŞUBELERI

Yapılarda Statik Projeler Hakkında Minumum Standartlar

Y Ö N E T M E L İ Ğ İ

Bölüm I.

Proje Dosyası ve Genel Esaslar

1 — Projeye ait hesap ve resimlerin projeyi yapan tarafından adı, soyadı, adresi, Inşaat Mühendisleri Odası sicil numarası yazılarak imzalanacaktır.

2 — Hesap ve resimler aynı paftada bulunamaz.

Resimler mimari projenin gerektirdiği 25 cm. enindeki (ve katları) paftalara çizilerek, hesaplar resim paftalarının boyunda ve 20 cm. enindeki sayfalara yazılacaktır. Bütünüyle 20x25 (ve katları) boyunda katlanacaktır. Bu boy katlarından sonuncunun boyu eksik olabilir.

Hesap sayfaları ve resimler sürekli olarak numaralanacaktır.

3 — Hesapların baş sayfasına hangi yapıya ait olduğu, inşaatın yeri, pafta ad ve parsel numaraları yazılacaktır.

Resimlerde her paftanın sağ köşesinde yapının ismi, hangi kısma ve kata ait olduğu içindekiler, resmin numarası, ölçeği, tarih çerçeve veya soğuk damga yazılı bulunacaktır.

4 — Dosyanın başında her resmin numarası ve neye ait olduğunu gösteren bir liste ile hesap sayfa numaralarına göre fihrist bulunacaktır.

5 — Her yapıda kolon eksenleri bir doğrultudakiler rakam ve öteki doğrultudakiler harfle olmak üzere adlandırılacaktır. Az sayıdakilerin harf ve diğerlerinin rakamla işaretlenmesi uygundur.

6 — Hesap ve resimlerde çeşitli elemanlar aşağıdaki gibi harf ve numara verilerek ayırd edilecektir.

Döşemeler D, Krişiler K, Kolonlar S, Lentolar L, Hatıllar H, harfleriyle gösterilecek ve bu harflerin yanına yazılacak 3 rakamlı sayının birinci rakamı o elemanın hangi katta bulunduğu, diğer iki rakam ise numarasını ifade edecektir.

7 — Projeleri hazırlarken yürürlükte bulunan şartnamelere uymaya bilhassa dikkat edilmelidir.

Bu maksatla şartnamelerin çok defa gözden kaçan önemli kısımlarını ve proje yaparken takip edilecek yolu toplu bir şekilde belirtmek faydalı görülerek hatırlatma ve tavsiyeler başlığı altında bu yönetmelikten ayrı bir ek olarak verilmiştir.

Bölüm II.

Statik ve Betonarme Hesapları

1 — Hesapların başında aşağıdaki bilgileri veren bir program ve izah notu bulunacaktır.

a) Esas alınan şartnameler.

b) Kullanılan malzeme kalitesi (beton, çelik)

c) Yapı ve taşıyıcı sisteminin açıklanması.

İcabında krokilerle : Yapılan betonarme iskeletli veya yığma olduğu, bloklar, derz yerleri, her birinin kat adedi, katların döşeme sistemleri, varsa yatay tesirler için teşkil edilen elemanlar, statik hesaplarda varlığı düşünülen inşaat özellik ve sıraları v.s.

d) Yükler :

Döşeme ve tavan kaplamaları cinsine göre metre kareye gelen yükler, dolgu duvarları malzemesi ve hesaplanan m2 ağırlıkları, yapının çeşitli kısımlarında kabul edilen hareketli yükler.

e) Varsa, toprak etkisine göre sistemin etüdü hakkında açıklama.

f) Temel zemini hakkında bilgi ve emniyet gerilmesi.

g) Tespit edilen temel sistemi hakkında bilgi.

h) Sistemin değişmesine tesir eden ve zorlayan mimari ve tesisat şartları varsa belirtilmesi.

2 — Her eleman hesaplanır uygun ölçekte krokiler yapılacak ve yükler, kesit tesirleri, kesit hesapları açık ve kolayca kontrol edilebilecek şekilde düzgün bir sıra içinde olacaktır.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

3 — Hesaplarda faydalanılan özel formül, abak, tablo v.s. nin nereden alındığının yazılması ve icabında ispatı gereklidir.

Bölüm III.

Resimler

1 — Özel haller dışında, bır pafta binanın bir katına ait olmalıdır.

2 — Kalıp ve döşeme teçhizat resimleri ayrı ayrı çizilecektir. Karışık olmayan hallerde, (muntazam aksları bulunan bir bina veya nervürlü döşeme gibi) ikisi aynı plânda, her birine ait gerekli bilgi açıkça belirtilmek şartiyle çizilebilir.

3 — Kalıp resimleri :

a) 1/50 ölçeğinde çizilecektir.

b) Kalıbın durumunu tam belirtebilecek şekilde her iki doğrultuda yeteri kadar kesit, yerleri plân üzerine işaret edilerek, plân dışına çizilecektir.

c) Aks numara ve ölçüleri, kiriş, kolon ve plâkaların numara ve ölçüleri eksiksiz olarak yazılacak, kesitler üzerinde seviyeler yazılacak, seviye değişiklikleri bilhassa belirtilecektir.

d) Merdiven gibi, aynı plânda gösterilmesi karışıklık yapan kısımlar olursa, bunların yeri plânda işaret edilerek ayrıca detay çizilecektir.

e) Tesisat boşlukları, ters kirişler, yığma yapıda mesnet teşkil eden duvarlarla kirişler açıkça belirtilmelidir.

f) Her plânın sağ alt köşesinde mevcut damganın üzerine malzeme kalitesi (Beton ve Çelik) yazılacaktır.

g) İnşaat sırasında uyulması gerekli hususlar varsa notlar halinde ve kolayca görülecek şekilde yazılacaktır.

4 — Teçhizat Resimleri :

a) Döşeme plâklarının teçhizatı kalıp plânında ayrı olarak, demirler plân üzerine yatırılmış şekilde çizilecek, üzerlerine çap, aralık toplam boyları yazılacak ve büküime yerleri verilecektir.

b) Kiriş demirleri 1/20 ölçekli boyuna ve enine kesitlerde monte edilmiş durumda çizildikten başka kiriş içinde bulunan her çeşit demir ayrı ayrı çıkarılarak üzerine kıvrımlar arasındaki her parçanın boyu, toplam boy, çap ve adedi yazılacaktır. Büyük kirişlerde bütün bu bilgileri açıkça verebilmek şartiyle 1/50 ölçeği kullanılabilir.

c) Her kata ait 1/20 ölçeğinde kolon kesitleri kolonun akslara göre durumu ve demirlerin çapları, kesit içindeki yerleri açıkça belirtilecek şekilde çizilecek ve kesitlerin yanına önemli hallerde demirler çıkarılacak, basit hallerde ise sadece boyları yazılacaktır.

Bunlar her kat için 1/50 veya 1/100 ölçekli akslar üzerine 1/20 kolon kesitlerini veren kolon plânları olarak çizilir.

Bu resimlerde kolon etriyeleri bir kenarı açılarak kesitin yanına çizilecek ve bu etriyelerin kirişlerin içinde de devam edeceği belirtilecektir.

Deprem Yönetmeliğinin 5 b maddesine göre kolon-kiriş birleşme noktası detayı çizilecektir.

Kattan kata kesit değişiklikleri dolayısiyle demirlerin kiriş içinde kırılacağı, kesitin birdenbire çok küçülmesi veya üst kattaki kolonda daha fazla demir bulunması halinde ayrıca filiz ilâve edileceği gösterilmelidir.

d) Yukarıdaki sınıflandırmanın dışında kalan temel, perde gibi betonarme elemanlarının teçhizat resimleri de aynı esaslar dahilinde, yani demirlerin elemanın içindeki yerleri, parça ve toplam boyları, çapları, sayıları kolayca belirtilecek şekilde çizilecektir.

5 — Resimlerde binaya bakış doğrultusu seçildikten sonra bütün plân ve detaylar buna göre çizilecek, aksların ve elemanların numaralanmasında da kabil olduğu kadar bir esasa ve sıraya uyulmaya çalışılacaktır.

Bölüm IV

Hesap Esasları

Burada, binalara ait betonarme projeleri hazırlanırken dikkat edilmesi gerekli hususlar özetlenmiştir.

1 — Aşağıdaki şartnameler yürürlükte olup; malzeme, yükler, emniyet gerilmeleri ve hesap metodlarının ve kabullerinin bunlara uyması mecburidir.

a) Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyeti Betonarme Şartnamesi

b) Yapı elemanlarının boyutlandırmasında göz önüne alınacak yükler hakkında Şartname

c) Yapı İşleri Umumî Fennî Şartnamesi

d) Ahşap İnşaat Şartnamesi

e) Çelik İnşaat Şartnamesi

f) Tuğlalı döşemeler Şartnamesi

g) Yollar fenni Şartnamesi

h) Köprüler fenni Şartnamesi

i) Deprem Yönetmeliği

k) Yapılar için temel sondajlar, teknik Şartnamesi.

2 — Hesaplar, döşeme plâkaları gibi, yükleri doğrudan doğruya taşıyan elemanların hesabından başlayıp bunların mesnetlerini teşkil eden diğer elemanlara geçerek temele kadar uygun ve düzgün bir sıra içinde devam etmesi, anlaşılması, kontrolu kolay olacak şekilde yazılmalıdır.

Bilhassa bir elemandan diğerine yükün nasıl ve nereden hesaplandığının kontrolu kabil olmalıdır.

3 — Hesaplar ile kalıp resimleri ve detaylar arasındaki bağıntı açık olarak kurulmalı, elemanların numaraları hesaplarda başlık olarak ve resimlerde her elemanın uygun yerinde kolayca görünecek şekilde yazılmalıdır.

4 — Döşemelerde :

a) Açıklığa göre minimum kalınlıklar kontrol edilmeli, mütemadilik durumu muhakkak nazarı itibara alınmalıdır.

b) Komşu açıklıkların birbirinden çok farklı olması halinde betonarme şartnamesi XXIII, 2 ye uyulmalıdır.

c) Tek doğrultuda çalışan plâkaların kısa mesnetlerinde betonarme şartnamesi XXV. 5'e uygun bulunmalıdır.

d) Dişli döşemelerin mesnetlerinde gerilme kontrolunun dolu olarak teşkil edilen mesnet şeridinin başladığı kesitteki tesirlere ve mesnet teçhizatının ise nervürlerden aşağıya sarkan kiriş olması halinde bunun kenarı, aksi halde eksendeki tesirlere göre hesaplanmasına dikkat edilmelidir.

e) Bir açıklıkta kıvrılarak mesnette kullanılan demirlerin komşu açıklıkta mometin sıfır olduğu kesiti geçinceye kadar gitmesi düşünülmeli, açıklıkların farklı veya hareketli yüklerin büyük olduğu hallerde buna bilhassa önem verilmelidir.

5 — Kiriş ve Çerçevelerde :

a) Özelliği olan çerçeveler, düşey yükleme halinde düğüm noktalarının yatay yer değiştirmeleri de hasaba katılarak çözülmelidir. Basit çerçeveler düşey yükleme halinde kolonları alt ve üstten ankastre veya elastik ankastre (çok zayıf bağlantı halinde mafsallı) kat çerçevesi olarak hesaplanabilir. Şartnamede mütemadi kiriş olarak hesabına müsaade edilen kirişlerin kenar kolonlarla birleşen mesnetlerinde Şartname XXVII'ye göre hesaplanacak momentin gerektirdiği techizat bulunmalıdır.

b) Kiriş ve çerçeveler gayri müsait yüklemeleri Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyetinin Betonarme Şartnamesi hükümlerine göre hesaplanmalıdır. Büyük hareketli yük veya büyük açıklık farkı sebebiyle açıklıklarda negatif momentin varlığı kontrol edilmeli ve gerekirse buna göre techiz edilmelidir.

c) Büyük konsol veya dişli döşemelerin oturduğu kenar kirişlerde burulma tesirleri hesaplanmalı ve kirişin boyutu ve teçhizatının tayininde gözönünde tutulmalıdır.

d) Büyük tek yüklerin bulunduğu kirişlerde demirlerin bükme yerlerine bilhassa dikkat etmeli ve boyu kısa olan konsollarda kayma hesabının özelliği gözönünde tutulmalıdır.

e) Kirişlerin açıklık kesitlerinden başka mesnetlerinde de demirler bir sıraya sığmıyorsa ikinci sıraya girecekler açıkça gösterilmeli, demirlerin aralıkları tespit edilirken bilhassa mesnetlerde beton dökümü ve vibratör veya şişleme için de yer bırakılacağı düşünülmelidir.

f) Birbirlerine dik doğrultudaki demirler aynı hizada olamıyacağından kesişen kirişlerin mesnetlerindeki yükseklikler ve pliyelerin yükseklikleri hesap ve resimlerde buna göre alınmalıdır.

g) Perde şeklinde yüksek irtifalı elemanları duvar kiriş teorisine uygun olarak hesaplanmalıdır.

6 — Kolonlarda :

a) Bileşik eğilmeye göre yapılan kesit hesabının yanında kolonun yükünü, moment hesaba katılmadan, basit basınç halinde de emniyetle taşıyabileceği gösterilmelidir.

b) Temellerin tertibi icabı, temellerden üst yapıya, bilhassa temelin hemen üstündeki kolonlara gelen tesirler de elemanların boyutlanmasında hesaba katılmalıdır.

c) Önemli hallerde alt ve üst kat kolon eksenlerinin üst-üste gelmemesinden doğacak tesirler de hesaplanmalıdır.

d) Büyük açıklıklarda itkinin büyük değerler alması halinde kolonlarda da kayma gerilmesi kontrol edilmeli ve bu yatay kuvvetin alt kattaki elemanlara geçişi düşünülmelidir.

e) Yatay yükler için yapının tümü gözönüne alınarak hesap yapılmalıdır. Özelliği olmayan binalarda bir katın üzerinde kalan yatay yüklerin toplamı uygun bir metotla kat kolonlarına dağıtılarak hesap yapılabilir. Ancak bu hallerde dahi kirişlerde meydana gelen tesirler de hesaplanarak, kiriş kesitleri de tahkik edilmelidir. Yatay yükleme halinde, kiriş mesnetlerinde pozitif momentin varlığı kontrol edilmeli ve gerekirse buna göre techiz edilmelidir.

7 — Temellerde :

a) Her çeşit temelde yüklerin bileşkesi ile temel taban alanının ağırlık merkezini imkân nisbetinde üst üste getirmeye çalışmalıdır.

b) Kenar ve köşe kolonlarının temelini mümkün mertebe iç kolonlarınki ile bağlamak suretiyle hem temelde, hem de kolonda gayri müsait durumlar yaratan tek taraflı yarım pabuç sömel yapmaktan kurtarmalıdır.

c) Mütemadi temel kirişlerinde üst yapıyı, temelin rijitliğini, zemin karakteristiklerini ve zemin gerilmesini yayılışını göz önünde tutarak hesap yapmalı, bunları, özel şartları tahakkuk etmedikçe, mütemadi kiriş teorisine göre çözmemelidir.

Ek : 3

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ UYGULAMALARINDA ASGARİ ÜCRET TARİFELERİNE ESAS OLAN YAPI MALİYETİNİN HESABI İÇİN GRUPLAR VE RAYİÇLER

1. GRUP
— Açık pazar yerleri
— Depo — Sundurma
— Çay Bahçesi
— Açık spor sahaları
— Açık otopark
v.b....

2. GRUP
— Depo — İmalathane
— Açık hava sineması
— Garaj
— Depo
— Münferit sosyal konut (brüt 70 m2 ye kadar) v.b..

3. GRUP
— Yurtlar
— Otel, motel, lokanta (turistik sınıf hariç)
— Antrepolar
— Küçük fabrika - atölye
— Kapalı garajlar
— Sağlık ocakları
— Konut yapıları (Bir ünite alanı Brüt 150 m2 ye kadar)
— Kreşler çocuk yuvaları ilk ve orta dereceli okullar v.b..

4. GRUP
— Kapalı çarşı ve mağazalar
— Büyük fabrikalar
— Küçük semt tiyatro ve sinemaları
— Benzin istasyonları (yağlama — yıkama)
— Küçük hastane klinik

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

ve dispanserler
— Ticarethane ve işyerleri, bürolar
— Banyo ve hamamlar
— 3. ve 4. sınıf turistik oteller
— 2. sınıf turistik motel ve lokantalar
— Konut yapıları (Bir ünite alanı brüt 150 — 200 m2 arasında)
— Küçük dini yapılar
— Resmi büro binaları v.b...

5. GRUP

— Banka ve sigorta binaları
— Hastane ve sağlık tesisleri
— Yüksek okullar kültür tesisleri
— Lüks 1. ve 2. sınıf turistik oteller
— 1. sınıf turistik motel ve lokantalar
— Tatil köyleri ve plâj tesisleri .
— Sinema tiyatrolar v.b.
— Büyük satış mağazaları
— Konut binaları (ünite brüt alanı 200 m2 den fazla)
— Lüks konut, villa, köşk vb.
— Büyük dini yapılar vb..

RAYİÇLER

Madde 1) Yaklaşık m2 maliyetler, her yıl Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubelerinin ortak komisyonu tarafından, değişen yapı maliyetlerine yaklaştırılmak üzere gözden geçirilir, gerekiyorsa değiştirilir.

Madde 2) Buna göre 1972 yılı için, yaklaşık maliyetler:

I. Grup : 200 00
II. Grup : 350 00
III. Grup : 500 00
IV. Grup : 700 00
V. Grup : 1000 00 TL. sı olarak kabul edilmiştir.

Madde 3) Yapıların komple proje ve ihale dosyaları yapıldığı takdirde yapı maliyeti olarak ihaleye esas olan keşif bedeli alınır.

Ek : 4

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

PROJE VE MESLEKİ KONTROL T.U.S. ASGARİ ÜCRET TARİFELERİNİN UYGULAMA KURALLARI VE HİZMET YÖNÜNDEN YAPI SINIFLARI

A. UYGULAMA KURALLARI

Madde 1 — Tariflerdeki yapı maliyetini hesaplamak için
— Yapının «Toplam inşaat sahası» bulunur;
— Yapı Maliyet Grubu cetvelindeki yeri belirlenerek buna deggin rayiç cetvelindeki değer alınır;
— Bu iki değerin çarpımı 10.000.000 dan az ise, buna, ASGARİ ÜCRET cetvellerinde «Yapı Maliyeti» sütunundaki en yakın değer esas alınır.

Madde 2 — Yapı maliyeti olarak çarpımla bulunan değer 10.000.000 TL. den fazla ise, en yakın 500.000 liralık kademe nazarı itibare alınarak, «yapı maliyeti» sütununda bu değerin altındaki ve üstündeki en yakın bedellere tekabül eden ücretler arasında enterpolasyon yapılır.

Madde 3 — Komple proje ve ihale dosyaları yapıldığı takdirde, «yapı maliyeti» birinci maddedeki gibi hesaplanmıyarak, ihaleye esas olan keşif bedeli alınır.

Madde 4 — Bir sözleşmeye bağlı olarak, aynı tipte birden fazla yapı projesi yapılmakta ise, toplam ücret, birinin ücretleri cetvellerden bulunduktan sonra bunlara ikinci için yarıları, üçüncü için dörtte birleri, dördüncü ve daha sonrakiler için sekizde birerleri toplanarak elde edilen değerdir.

Madde 5 — Mimarlık ve statik projeler ve mesleki kontrollük hizmetleri aynı kişi tarafından yapılırsa bu hizmetlere ilişkin ücret, asgari ücretlerin toplamının % 75 inden aşağı olamaz.

Madde 6 — TUS hizmetini proje müellifi yükümlenirse TUS ücreti, tarifedeki asgari ücret tutarının % 75 inden az olamaz.

Madde 7 — İşveren Mimari proje asgari çizim standartlarında ve yapılarda statik projeler hakkında asgari standartlarda belirtilen proje hizmetleri dışında detay projeleri, kesin projeler, sözleşme ve ihale dosyası hazırlanması gibi hizmetten yapılmasını istediği takdirde, bu hizmette asgari ücret tarifelerinin kapsamları dışında kaldığından sözleşmenin özel hükümlerinde bunlar için ödenecek ücretten ayrıca gösterirler.

B. MİMARLIK HİZMETLERİNDE YAPI SINIFLARI

I. SINIF : Diğer mühendislik koluna yardımcı olarak yapılan çalışmalar.

II. SINIF : Araştırmayı gerektirmiyen basit yapıların mimarlık hizmetleri (Depo, samanlık, atölye, sundurma) gibi.

III. SINIF : Sanat, teknik ve ekonomik açıdan vasat araştırmayı gerektiren yapıların mimarlık hizmetleri.
Tarım ve endüstri amaçlı yapılar, Birim ünite alanı brüt 150 m2 yi geçmeyen konut yapıları. Turistik sınıf dışı otel ve moteller, garajlar v.b.

IV. SINIF : Sanat, teknik ve ekonomik bakımdan araştırmayı gerektiren yapıların mimarlık hizmetleri.
Ticari bürolar, mağazalar, okullar, çocuk yuvaları, otel, motel, gazino gibi turistik tesisler, yurtlar, küçük spor tesisleri, birim ünite alanı brüt 200 m2 ye kadar konut yapıları, sağlık yapıları, sinema ve tiyatrolar v.b.

V. SINIF : Sanat, teknik ve ekonomik bakımdan büyük araştırmayı gerektiren yapılan mimarlık hizmetleri.
Hastane ve sağlık tesisleri, yüksek okullar ve kültür siteleri, turistik tesisler, eğlence tesisleri, spor tesisleri, büyük satış mağazaları ve ticari bürolar, büyük idari bürolar, büyük dini tesisler, sinema, tiyatro ve konser salonları, villa, köşk gibi lüks konutlar, birim ünite alanı brüt 200 m2 den fazla konut yapıları v.b.

C. STATİK HİZMETLERDE YAPI SINIFLARI

I. Sınıf Yapılar : Bütün yığma binalar bu sınıfa girer.

II. Sınıf Yapılar : Tam veya yarım bodrumlar, kademeli kat ve çekme katlar dahil 7 kattan yüksek olmayan ve 8 m. den küçük serbest açıklıklı çelik ya da betonarme karkas binalar veya açıklığı 16 m. yi geçmeyen çelik-betonarme ve ahşap köprüler ve çatılar; yüksekliği 6 metreyi geçmeyen kâgir ya da betonarme istinat duvarları; güzergâhının özelliği olmayan yollar; içme su ve kanalizasyon tesisleri.

III. Sınıf Yapılar : Tam veya yarım bodrumlar, kademeli kat ve çekme katlar dahil, (8-12) kat arasındaki veya 8-15 metreden küçük serbest açıklıklı çelik ya da betonarme karkas binalar, veya 16-30 m. serbest açıklıklı çelik, betonarme ve ahşap köprüler ve çatılar; 6. m. den yüksek istinat duvarları, elverişli zeminlerde her tür tüneller, güzergâhında özellik gösteren yollar; akedükler, basıt yer altı ve yer üstü akaryakıt tesisleri, gömme su depoları, özelliği olan içme su ve kanalizasyon tesisleri, seri halinde enerji nakil hatları, üstü açık spor salonları, basit bacalar, II. sınıf yapılarda tadilât işleri bu sınıfa girer.

IV. Sınıf Yapıları : Tam veya yarım bodrumlar, kademeli kat ve çekme katlar dahil, 12-16 kat çelik veya betonarme karkas binalar ve III. sınıf yapılardaki tadilât işleri bu sınıfa girer.

V. Sınıf Yapılar : Hesap ve teşkili komplike yapılar; 16 kattan yüksek ve her tür çelik veya betonarme iskeletli yapılar; serbest açıklığı 20 m. açıklıktan fazla açıklığı olan bilumum çatılar; uzay kafes sistemleri - kapalı tribünler; normal ilkel gerilmeli inşaat, zor tüneller; Keson temelli yapılar; önemli endüstri yapılar; 50 m. yüksekliğe kadar barajlar; tasfiye tesisleri; silolar; özelliği olan her çeşit su ve akaryakıt depo ve kuleleri, yüzme havuzları, hidroelektrik santralları; kemer köprüler, basit kabuk çatılar, özelliği olan enerji nakil hatları; IV. Sınıf yapılarda proje tadilâtı, 100 m. ye kadar telsiz kuleleri, Zor kazık temelle 30 m. açıklıktaki büyük izostatik kiriş köprüler; Hiperstatik kiriş köprüler bu sınıfa girer.

VI. Sınıf Yapılar : Hesap, tertip ve teşkilinde özel ihtisas ve tecrübe gerektiren ve şüpheli hallerde deney icabettiren klâsik literatüre girmeyen yapılar; Karışık sınır şartlı kabuklar; 50 m. den büyük barajlar; asma köprüler; özel makine ve tribün temelleri, hareketli köprüler, betonarme cebri boru ve denge bacaları; özelliği olan ilkel gerilmeli yapılar; 100 m. den yüksek telsiz kuleleri bu sınıfa girer.

NOT : Özel hallerin hangi sınıf yapıya girmesi gerektiğini her iki şubenin Belge görevlileri belirler. İtirazlar Şubeler ortak komitesince karara bağlanır.

Ek : 5

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

Mimari Proje ve Mesleki Kontrolluk Hizmetleri

Asgari Ücret Tarifesi

Yapı Maliyeti TL.		I.Sınıf Yapılar	II. Sınıf Yapılar	III. Sınıf Yapılar	IV. Sınıf Yapılar	V. Sınıf Yapılar
50.000 Tl.	Kadar	600 Tl.	1.200 Tl.	1.200 Tl.	1.300 Tl.	1.400 Tl.
100.000 Tl.	»	1.200 Tl.	2.300 Tl.	2.400 Tl.	2.500 Tl.	2.600 Tl.
150.000 Tl.	»	1.700 Tl.	3.400 Tl.	3.500 Tl.	3.600 Tl.	3.800 Tl.
200.000 Tl.	»	2.200 Tl.	4.500 Tl.	4.600 Tl.	4.800 Tl.	5.000 Tl.
250.000 Tl	»	2.700 Tl.	5.500 Tl.	5.600 Tl.	5.800 Tl.	6.100 Tl.
300.000 Tl.	»	3.200 Tl.	6.500 Tl.	6.700 Tl.	6.900 Tl.	7.200 Tl.
350.000 Tl.	»	3.700 Tl.	7.300 Tl.	7.700 Tl.	7.900 Tl.	8.300 Tl.
400.000 Tl.	»	4.200 Tl.	8.000 Tl.	8.600 Tl.	8.900 Tl.	9.300 Tl.
450.000 Tl.	»	4.600 Tl.	9.000 Tl.	9.500 Tl.	9.800 Tl.	10.300 Tl.
500.000 Tl.	»	5.000. Tl	10.000 Tl.	10.300 Tl.	10.7oo Tl.	11.3oo Tl.
600.000 Tl.	»	5.800 Tl.	11.500 Tl.	11.800 Tl.	12.300 Tl.	13.000 Tl.
700.000 Tl.	»	6.400 Tl.	12.800 Tl.	13.300 Tl.	13.800 Tl.	14.600 Tl.
800.000 Tl.	»	7.000 Tl.	14.000 Tl.	14.500 Tl.	15.200 Tl.	16.ooo Tl.
900.000 Tl.	»	7.500 Tl.	15.000 Tl.	15.500 Tl.	16.300 Tl.	17.300 Tl.
1.000.000 Tl.	»	8.000 Tl.	15.800 Tl.	16.400 Tl.	17.300 Tl.	18.4oo Tl.
1.200.000 Tl.	»	9.200 Tl.	18.400 Tl.	19.100 Tl.	20.100 Tl.	21.5oo Tl.
1.400.000 Tl.	»	10.500 Tl.	21.000 Tl.	21.800 Tl.	23.ooo Tl.	24.600 Tl.
1.600.000 Tl.	»	11.800 Tl.	23.600 Tl.	24.600 Tl.	25.900 Tl.	27.700 Tl.
1.800.000 Tl.	»	13.100 Tl.	26.200 Tl.	27.300 Tl.	28.'800 Tl.	30.800 Tl.
2.000.000 Tl.	»	14.400 Tl.	28.800 Tl.	30.000 Tl.	31.700 Tl.	33.9oo Tl.
2.200.000 Tl.	»	15.600 Tl.	31.200 Tl.	32.500 Tl.	34.300 Tl.	36.800 Tl.
2.400.000 Tl.	»	16.800 Tl.	33.600 Tl.	35.000 Tl.	37.000 Tl.	39.7oo Tl.
2.600.000 Tl.	»	18.000 Tl.	35.900 Tl.	37.500 Tl.	39.700 Tl.	42.600 Tl.
2.800.000 Tl.	»	19.200 Tl.	38.300 Tl.	40.000 Tl.	42.300 Tl.	45.5oo Tl.
3.000.000 Tl.	»	20.400 Tl.	40.700 Tl.	42.500 Tl.	45.ooo Tl.	48.4oo Tl.
3.200.000 Tl.	»	21.400 Tl.	42.800 Tl.	44.700 Tl.	47.400 Tl.	51.000 Tl.
3.400.000 Tl.	»	22.500 Tl.	44.900 Tl.	46.900 Tl.	49.700 Tl.	53.600 Tl.
3.600.000 Tl.	»	23.500 Tl.	47.000 Tl.	49.100 Tl.	52.100 Tl.	56.200 Tl.
3.800.000 Tl.	»	24.500 Tl.	49.000 Tl.	51.300 Tl.	54.500 Tl.	58.800 Tl.
4.000.000 Tl.	»	25.600 Tl.	51.100 Tl.	53.500 Tl.	56.600 Tl.	61.400 Tl.
4.200.000 Tl.	»	26.500 Tl.	52.900 Tl.	55.400 Tl.	58.900 Tl.	63.600 Tl.
4.400.000 Tl.	Kadar	27.400 Tl.	54.700 Tl.	57.300 Tl.	60.900 Tl.	65.900 Tl.
4.600.000 Tl.	»	28.300 Tl.	56.400 Tl.	59.300 Tl.	63.000 Tl.	68.200 Tl.
4.800.000 Tl.	»	29.200 Tl.	58.200 Tl.	61.100 Tl.	65.100 Tl.	70.500 Tl.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

5.000.000 Tl.	»	30.100 Tl.	60.000 Tl.	63.000 Tl.	67.1oo Tl.	72.8oo Tl.
5.500.000 Tl.	»	32.500 Tl.	64.800 Tl.	68.200 Tl.	72.700 Tl.	78.900 Tl.
6.000.000 Tl.	»	35.000 Tl.	69.700 Tl.	73.300 Tl.	78.300 Tl.	85.ooo Tl.
6.500.000 Tl.	»	37.200 Tl.	74.200 Tl.	78.100 Tl.	83.500 Tl.	90.800 Tl.
7.000.000 Tl.	»	39.500 Tl.	78.700 Tl.	82.900 Tl.	88.700 Tl.	96.600 Tl.
7.500.000 Tl.	»	41.500 Tl.	82.800 Tl.	87.300 Tl.	93.500 Tl.	102.ooo Tl.
8.000.000 Tl.	»	43.600 Tl.	86.900 Tl.	91.700 Tl.	98.400 Tl.	107.4oo Tl.
8.500.000 Tl.	»	45.500 Tl.	90.800 Tl.	96.000 Tl.	103.ooo Tl.	112.600 Tl.
9.000.000 Tl.	»	47.400 Tl.	94.800 Tl.	100.200 Tl.	107.6oo Tl.	117.8oo Tl.
9.500.000 Tl.	»	49.300 Tl.	98.300 Tl.	104.000 Tl.	111.900 Tl.	122.6oo Tl.
10.000.000 Tl.	»	51.100 Tl.	101.900 Tl.	108.000 Tl.	116.2oo Tl.	127.5oo Tl.
15.000.000 Tl.	»	66.600 Tl.	133.100 Tl.	142.000 Tl.	154.500 Tl.	171.5oo Tl.
20.000.000 Tl.	»	77.600 Tl.	154.200 Tl.	172.000 Tl.	184.800 Tl.	2o6.'8oo Tl.
25.000.000 Tl.	»	88.000 Tl.	179.300 Tl.	197.400 Tl.	214.000 Tl.	242.2oo Tl.
30.000.000 Tl.	»	100.800 Tl.	201.600 Tl.	217.60o Tl.	244.4oo Tl.	27o.3oo Tl.
35.000.000 Tl.	»	110.500 Tl.	221.000 Tl.	235.000 Tl.	268.9oo Tl.	3oo.5oo Tl.
40.000.000 Tl.	»	120.000 Tl.	235.000 Tl.	250.ooo Tl.	290.ooo Tl.	325.9oo Tl.

Ek : 6

STATİK PROJE ve MESLEKÎ KONTROLLUK HİZMETLERİ ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

Yapı Maliyeti TL.	I. Sınıf Yapılar TL.	II. Sınıf Yapılar TL.	III. Sınıf Yapılar TL.	IV. Sınıf Yapılar TL.	V. Sınıf Yapılar TL.	VI. Sınıf Yapılar TL.
50.000	700	1.200	1.600	2.400	3.000	4.000
100.000	1.200	2.400	2.700	4.000	5.000	6.000
150.000	1.600	3.500	3.900	5.500	7.000	8.000
200.000	2.300	4.600	5.100	7.000	9.000	10.000
250.000	2.800	5.600	6.300	8.500	11.000	12.000
300.000	3.400	6.700	7.500	10.000	13.000	14.000
350.000	3.900	7.700	8.400	11.400	14.900	15.900
400.000	4.300	8.600	9.900	12.700	16.800	17.800
450.000	4.800	9.500	11.300	14.000	18.600	19.600
500.000	5.200	10.300	12.700	15.200	21.700	22.700
600.000	5.900	11.800	14.800	17.500	24.800	25.800
700.000	6.800	13.300	16.300	20.000	27.800	28.800
800.000	7,600	14.500	17.400	22.500	30.700	31.700
900.000	8.200	15.509	18.800	25.000	33.500	34.500
1.000.000	8.800	16.400	20.200	27.500	36.000	37.000
1.200.000	10.100	19.100	23.500	32.400	40.800	42.000
1.400.000	11.300	21.800	26.700	37.000	45.500	47.000
1.600.000	12.500	24.600	29.900	41.400	50.100	51.900
1.800.000	13.700	27.300	33.000	45.600	54.500	56.800
2.000.000	14.800	30.000	36.000	49.000	58.800	61.600
2.200.000	16.000	32.500	38.900	52.800	63.100	66.400
2.400.000	17.200	35.000	41.800	56.400	67.300	71.100
2.600.000	18.400	37.500	44.700	59.700	71.400	75.700
2.800.000	19.600	40.000	47.500	62.900	75.000	80.300
3.000.000	20.700	42.500	50.200	66.000	78.900	84.800
3.200.000	21.800	44.700	52.800	69.000	82.700	89.300
3.400.000	23.100	46.900	55.400	71.900	86.400	93.700
3.600.000	24.200	49.100	58.000	74.700	90.000	98.100
3.800.000	25.300	51.300	60.600	77.400	93.500	102.400
4.000.000	26.400	53.500	63.200	80.000	96.900	106.700
4.200.000	27.500	55.400	65.700	82.500	100.200	111.000
4.400.000	26.600	57.300	68.100	84.900	103.400	115.200
4.600.000	27.700	59.300	70.400	87.200	106.500	119.400
4.800.000	28.800	61.100	72.600	89.400	109.500	123.500
5.000.000	29.900	63.000	75.000	91.600	112.400	127.600
5.500.000	32.600	68.200	80.100	97.100	119.600	137.000
6.000.000	35.300	73.300	85.100	102.500	126.700	147.200
6.500.000	38.000	78.100	89.900	108.000	133.700	157.200
7.000.000	40.600	82.900	94.700	113.400	141.600	167.000
7.500.000	43.000	87.300	98.100	118.800	148.400	176.600
8.000.000	45.300	91.700	101.500	124.100	155.100	186.000
8.500.000	47.500	96.000	104.900	129.400	161.700	195.200
9.000.000	49.600	100.200	108.300	134.700	168.200	204.200
9.500.000	51.600	104.000	111.400	140.000	174.600	213.000
10.000.000	53.500	108.000	114.400	145.200	180.900	221.600
15.000.000	70.000	142.100	148.000	196.000	250.000	290.000
20.000.000	80.000	172.000	178.000	244.000	300.000	358.000
25.000.000	89.000	197.400	203.000	287.000	350.000	440.000
30.000.000	97.000	217.600	225.000	328.000	390.000	499.000
35.000.000	104.000	235.000	245.000	370.000	440.000	570.000
40.000.000	110.000	250.000	263.000	411.000	480.000	624.000

Ek : 7

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

PROJE VE MESLEKÎ KONTROLLUK HİZMETİ SÖZLEŞMESİ

TARAFLAR :

Madde 1 — Bu sözleşme, PROJECİ (mühendis, Mimar) .... ile IŞVEREN .... arasında yapılmıştır.

Projecinin adresi : ....

....

Işverenin adresi : ....

....

....

KONU : ....

Madde 2 — Sözleşmenin konusu .... adresindeki, imarın .... pafta, ... ada, ... parsel no.lu arsada yapılacak yapının mimarlık - statik projesinin hazırlanması, projecinin meslek odasının İstanbul Şubesine vize ettirilmesi ve Belediyece onaylandıktan sonra inşaat bitinceye kadar meslekî kontrolluk hizmetlerini kapsar.

Madde 3 — Bu yapıda, Inşaat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası Istanbul Şubelerinin ortak belge uygulamalarına göre:

— Bina maliyet grubu : .... grup
— m2 maliyet rayici: .... bina
— Inşaat sahası : m2
— Mimarlık hizmetleri sınıfı : .... sınıf
— Statik hizmetleri sınıfı : .... sınıf
— Azami inşaat süresi ruhsat tarihinden itibaren .... ay olarak belirlenmiştir.

ÜCRET :

Madde 4 — Işveren, projeciye mimarlık proje ve mesleki kontrolluk hizmetleri için .... lira, statik proje ve mesleki kontrolluk hizmetleri için .... lira olmak üzere toplam .... lira ücret ödeyecektir.

Bu ücretin .... lirası peşin ödenmiştir (1) tir. Geriye kalan ücretin taksit miktarları ve vadeleri aşağıda gösterilmiştir. (2) Işveren bu taksitler için aynı vadeyi taşıyan bonoları projeciye vermiştir.

1. taksit .... lira, ... tarihinde ödenecektir
2. taksit .... lira, ... tarihinde ödenecektir

PROJECİNİN GÖREV HAK VE SORUMLULUKLARI :

Madde 5 — Projecinin İnşaat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası İstanbul Şubelerinin yürürlükte bulunan Ortak Asgarî Standartlarının, Türk Standart ve Şartnameleri, Afet Bölgelerinde yapılacak yapılar hakkındaki Yönetmelik gibi konu ile ilgili yönetmelikler hüküm ve koşullarına uygun olacaktır.

Madde 6 — 6.1) Projeci, vaziyet planı için gerekli revizyon ya da plankote ile .... ölçeğinde avan projeyi işverene .... gününe kadar takdim edecektir.

6.2) Projeci avan proje üzerinde mutabakat sağladıktan sonra .... gününe kadar proje asgari standartlarına uygunluğu ilgili meslek odasından vize edilmiş olarak .... ölçekli mimari-statik projesini düzenleyecektir.

Madde 7 — Beşinci maddede zikredilenler dışındaki proje hizmetleri ile bunlara ödenecek ücretler sözleşmenin özel şartlar maddesinde gösterilmiştir.

Madde 8 — Bu sözleşme ile hazırlanacak bütün projelerin ve eklerinin sahibi, inşaat yapılsın ya da yapılmasın «Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu» hükmüne göre MÜHENDİS - MİMAR'dır. Bunların asılları projecide kalır. Işveren «Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndan dolayı projecinin sahip olduğu haklara tamamen riayet edeceğini beyan eder, bu haklara riayetsizlik bu sözleşmeye de riayetsizliktir.

Madde 9 — MESLEKİ KONTROLLUK HIZMETLERİ

9.1) Bu hizmetler, yapının mesleki kontrolluk hizmetleri olup, buna Teknik Uygulama Sorumluluğu ve süreyans hizmetleri dahil değildir.

Mesleki kontrolluk hizmeti, yapının onaylı projeye uygun olarak, tatbik edilmesini izlemek ve Teknik Uygulama sorumlusuna karşı muhatap olmaktır.

9.2) Mesleki kontrolluk proje müellifine aittir. Taraflar, yazılı muvafakat olmaksızın işi üçüncü bir şahsa devir veya ciro edemezler. Ancak hastalık, mesleki seyahat askerlik gibi zorunlu hallerde, geçici bir zaman için ve önceden işverenin muvafakatini almak şartıyle bir meslek arkadaşını kendine vekil bırakabilir.

9.3) Projeci inşaat sırasında, teknik zorunluluklardan dolayı ortaya çıkan problemlerin çözülmesi yönünde, yapılacak değişiklikleri yapmak veya kendi muvafakatı ile teknik uygulama sorumlusunun önerdiği değişikliği, kontrol ve onaylamakla yükümlüdür.

9.4) 6. Maddede sözü edilenlerin dışında, tadilat ve ilâve için yapılacak proje ve mesleki kontrolluk hizmetleri ve projecinin elinde olmayan sebeplerden doğan hizmetteki aksamalar için işveren, Inş. Müh. Odası ve Mimarlar Odası Istanbul Şubelerinin ortak asgari ücret tarifesine göre projeciye ayrıca ücret ödeyecektir.

Madde 10 — SÖZLEŞMENİN FESHİ

Taraflardan birisi aşağıdaki şartlarla, sözleşmeyi feshedebilir.

Işin tamamından veya bir kısmından vazgeçilmesi veya belirsiz bir zamana ertelenmesi veya bu sözleşmenin hükümlerine aykırı işler ve işlemler yapılması hallerinde, karşı taraf bu davranışlarda bulunan tarafa 15 gün süreli ve noter

---

(1) Bu miktar tüm ücretin dörtte birinden az olamaz.

(2) Ücretin peşin dışında enaz yarısı projenin meslek Odamızca vize edilmesi tarihinden itibaren 90 gün içinde ödenmiş olacaktır. Ücretin geri kalanının inşaat süresinde ödenmesi şarttır.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

aracılığıyla bir bildiri gönderir. Bu süre içersinde, bildiride ileri sürülen hususlar düzeltilmez ve yerine getirilmezse, fesih hakkı doğar.

Madde 11 — ANLAŞMAZLIKLAR

Projeci ile işveren arasında çıkacak anlaşmazlıklar, sulh yoluyla çözülemediği takdirde, taraflardan birinin isteği üzerine, projecinin meslek odasının Istanbul Şubesinin atayacağı hakem tarafından çözülür. Hakem ücreti Istanbul Avukatlık asgari ücret tarifesine göre hesaplanır ve davacı tarafından peşinen Oda veznesine yatırılır. Sonunda karşı taraf haksız çıkarsa bu ücret ondan alınarak davacıya verilir.

Madde 12 — KANUNI IKAMETGÂH

Projeci ve işveren 1. maddedeki adresleri kanunî ikametgâh olarak tasdik ve bu adreslere yapılacak her türlü tebliğin kendilerine yapılmış sayılacağını şimdiden kabul etmişlerdir.

Madde 13 — MÜTEFERRIK MASRAFLAR

Ruhsat ve tapu ve kadastro v.b. harçlar, pul masrafları, projelerin dört takımdan fazla teksir masrafları, gereğinde teknik istişare masrafları, laboratuvar masrafları, proje ihzarı için lüzumlu belgelerin masrafları gibi müteferrik masraflar işverene aittir.

Madde 14 — BELGE VE BILGI :

Bu sözleşmenin yapılmasından sonra işveren aşağıdaki bilgi ve belgeleri projeciye sağlar.

Arsanın tapusu, çapı; imar durumu ve arazinin plan koteşini gösterir belgeler komşu gayrimenkullerin durumu; kanalizasyon, su, havagazı ile elektrik tesisleri hakkında bilgiler, projecinin gerekli görmesi halinde yapılması gereken sondaj, delik ve çukurlarının açılması, bazı fizikî ve kimyevî deneylerin yaptırılması vesaire gibi deneylerin masrafı yapı sahibi tarafından ödenecektir. Yapının inşaatı sırasında uyulması gereken her çeşit kanunî ödevlerin yerine getirilmesi ve bunlarla ilgililenilmesi işverenin ödevidir.

Madde 15 — SÖZLEŞMENIN EKLERI

a) 6785 sayılı Imar Kanunu ve bunu değiştiren 1605 sayılı kanun.

b) 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu.

c) Inşaat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası Istanbul Şubeleri Ortak Belge Uygulamasına Ilişkin Protokol ve Ekleri.

Madde 16 — ÖZEL ŞARTLAR

....

....

.... Maddeden ibaret olan bu sözleşme .... tarihinde projeci .... ile işveren .... arasında imzalanmış ve .... nüsha olarak düzenlenmiştir.

INŞAAT MÜHENDISLERI ODASI
MIMARLIK ODASI
ISTANBUL ŞUBESININ
ONAYI

IŞVEREN	PROJECI
Imza	Imza
....	....

Ek : 8

INŞAAT MÜHENDISLERI ODASİ VE MIMARLAR ODASI ISTANBUL ŞUBELERI

TEKNIK UYGULAMA SORUMLULUĞU (T.U.S.) ASGARİ ÜCRET TARIFESİ

Bina Maliyeti Tl.	T.U.S. Ücreti	Bina Maliyeti TL.	T.U.S. Ücreti
50.000	1.000	3.200.000	37.000
100.000	2.000	3.400.000	39.000
150.000	3.000	3.600.000	41.000
200.000	4.000	3.800.000	43.000
250.000	5.000	4.000.000	45.000
300.000	6.000	4.200.000	47.000
350.000	7.000	4.400.000	49.000
400.000	7.800	4.600.000	51.000
450.000	8.600	4.800.000	53.000
500.000	9.400	5.000.000	55.000
600.000	11.000	5.500.000	60.000
700.000	12.000	6.000.000	64.000
800.000	13.000	6.500.000	68.000
900.000	14.000	7.000.000	72.000
1.000.000	15.000	7.500.000	76.000
1.200.000	17.000	8.000.000	80.000
1.400.000	19.000	8.500.000	84.000
1.600.000	21.000	9.000.000	88.000
1.800.000	23.000	9.500.000	91.000
2.000.000	25.000	10.000.000	94.000
2.200.000	27.000	15.000.000	120.000
2.400.000	29.000	20.000.000	144.000
2.600.000	31.000	25.000.000	168.000
2.800.000	33.000	30.000.000	191.000
3.000.000	35.000	35.000.000	214.000
		40.000.000	236.000

Ek : 9

İnşaat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası İstanbul Şubeleri

Teknik Uygulama Sorumluluğu Azami Süre Cetveli

Kat Adedi \ NORMAL KAT ALANI	0-100	101-200	201-300	301-400	401-500	501-600	6o1-7oo	7o1-8oo	8o1-9oo	9o1-1oo
1	6 Ay	5 Ay	7 Ay	9 Ay	10 Ay	11 Ay	12 Ay	13 Ay	14 Ay	15 Ay
2	7 Ay	7 Ay	9 Ay	11 Ay	12 Ay	13 Ay	14 Ay	15 Ay	16 Ay	17 Ay
3	8 Ay	9 Ay	11 Ay	13 Ay	14 Ay	15 Ay	16 Ay	17 Ay	18 Ay	19 Ay
4	9 Ay	11 Ay	13 Ay	15 Ay	16 Ay	17 Ay	18 Ay	19 Ay	20 Ay	21 Ay
5	10 Ay	12 Ay	15 Ay	17 Ay	18 Ay	19 Ay	20 Ay	21 Ay	22 Ay	23 Ay
6	11 Ay	13 Ay	16 Ay	19 Ay	20 Ay	21 Ay	22 Ay	23 Ay	24 Ay	25 Ay
7	12 Ay	14 Ay	17 Ay	20 Ay	22 Ay	23 Ay	24 Ay	25 Ay	26 Ay	27 Ay
8	13 Ay	15 Ay	18 Ay	21 Ay	23 Ay	25 Ay	26 Ay	27 Ay	28 Ay	29 Ay
9	14 Ay	16 Ay	19 Ay	22 Ay	24 Ay	26 Ay	28 Ay	29 Ay	30 Ay	31 Ay
10	15 Ay	17 Ay	20 Ay	23 Ay	25 Ay	27 Ay	29 Ay	31 Ay	32 Ay	33 Ay
11	16 Ay	18 Ay	21 Ay	24 Ay	26 Ay	28 Ay	30 Ay	32 Ay	34 Ay	35 Ay
12	17 Ay	19 Ay	22 Ay	25 Ay	27 Ay	29 Ay	31 Ay	33 Ay	35 Ay	37 Ay

NOT : 1 Bu cetveldeki süreler, tavan sürelerdir. Sözleşme süreleri cetveldeki süreleri geçemez.

Not : 2 Inşaat süresi kış mevsimlerini kapsarsa, her kış için, cetveldeki sürelere en çok üçer ay eklenebilir.

Not : 3 Inşaat; cetvelde belirtilen azami süre içinde bitirilemediği takdirde, uzayan her ay için, ücretin azami süreye bölünmesinden çıkan taksitler, işveren tarafından teknik uygulama sorumlusuna munzam ücret olarak ödenir. Bu ödemelerde de esas usullere uyulur.

Ek : 10

INŞAAT MÜHENDISLERI ODASI
MIMARLAR ODASI

TEKNİK UYGULAMA SORUMLULUĞU SÖZLEŞME

TARAFLAR

Madde 1 — Bu sözleşme SORUMLU (Mühendis - Mimar) .... ile İŞVEREN .... arasında yapılmıştır.

KONU

Madde 2 — Sözleşmenin konusu ....

....

.... adresindeki, imarın .... pafta ....

ada .... parselinde bulunan arsadaki .... yapının inşaatına ilişkin TEKNİK UYGULAMA SORUMLULUĞU (T.U.S.) hizmetidir

SORUMLUNUN GÖREVLERİ

Madde 3 — SORUMLU T.U.S. hizmetlerini bu sözleşmenin yürürlükteki yasalara, Yapı İşlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü hükümlerine, Teknik şartname ve kurallara ve gereğinde proje müellifinin görüşlerine uyarak yapacaktır.

3.1) Bu sözleşmenin Oda'ca onayından sonra İŞVEREN'in Belediyeden temel ve İnşaat ruhsatlarını alabilmesi için, gerekli teknik hizmetleri yapıp dökümanlarını sağlıyacaktır.

3.2) Yapının temel durumunu yerinde inceleyerek, statik hesapta kabul olunan zemin gerilmelerini tahkik ile, uygunsa temel projesinin zemine tatbikini sağlıyacaktır. Uygunsuz bir durum görünce proje müellifine iletecek gerekli değişiklikler yapılmasını isteyecektir. Her iki halde de Oda'ya temel teslimine ilişkin bilgileri 3.4 maddesinde sözü edilen T.U.S. defterine işleyecektir.

3.3) İnşaatın bünyesine girsin ya da girmesin çimento, agrega, demir, taş tuğla, kereste v.b. her türlü gereçleri kalite ve ölçü yönlerinden kontrol ederek uygun olmayanlarda gerekli değişiklik ve düzeltmeler için İŞVEREN'e ve görevlilere sözlü ve yazılı direktif ve öğütleme ve uyarılar yapıp sıkıca izleyecektir.

3.4) Temel ruhsatı alındıktan sonra hafriyat dahil, inşaatı teşkil eden her türlü imalâtın, proje ve teknik koşullara uygunluğunu, inşaatın her aşamasında kontrol edip, her kontrolun sonucunu işverene ve diğer görevlilere işle ilgili yaptığı uyarı ve direktifleri tarih göstermek ve imzalamak suretiyle, Odaların ortak tip T.U.S. defterine işleyecek ve her ödeme sırasında defteri meslek odasının şubesine ibraz edecektir.

3.5) Zorunlu hallerde, projede yapılacak değişiklikler için proje müellifinin uyumunu sağlıyacaktır.

3.6) Proje değişiklikleri ve projede görülmeyen işleri projeye ya da T.U.S. defterine işliyecektir. Sorumlu ayda en az dört kere iş yerine giderek gerekli denetlemeyi yapacaktır.

3.7) İnşaat tamamlanınca, genel görünüşünü T.U.S. defterine işliyerek, defteri meslek odasının şubesine teslim edecektir.

SORUMLUNUN HAK, YETKİLERİ VE SORUMLULUKLARI

Madde 4 —

4.1) Sorumlu, Sosyal Sigortalılık hakkına sahip olacak ve ödemesi gereken primlerin İŞVEREN'e düşen payları, hizmet ücretinden ayrı olarak ödenecektir. (Bağ - Kur sigortalılarına bu madde uygu lanmaz).

4.2) Sorumlu, işverenden inşaatın gerekli şekilde yürütülmesi için

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

kendisine yardımcı olacak uygun nitelikte kişilerden kalfa ve sürveyan tayin edilmesini isteyecek ve bu kişilere gerekli direktifleri vermede doğrudan doğruya yetkili olacaktır. Şantiyede çalışan kalfa, sürveyan, usta ve işçilerden yeteneksiz, dikkatsiz ya da itaatsiz olanların işin tekniğine ve güvenliğine zararlı olmaları halinde görevlerine son verilmesini İŞVEREN'den isteyebilir.

4.3) Sorumlu proje, teknik şartnameler, Deprem Yönetmeliği, İmar Yönetmeliği Hükümlerine aykırı işleri durdurabilir.

4.4) Uygulama projesinde T.U.S. ile ilgili eksik detayları ve anlaşılmayan noktaların açıklığa kavuşturulmasını İŞVEREN ya da Odası kanalıyla proje müellifinden isteyerek eksikliğin önemine göre işi durdurabilir veya bekletebilir.

4.5) SORUMLUNUN, sözleşmede yazılı ücret taksitlerinin günlerinde ödenmesi İŞVEREN'in ödevidir. Meslek Odasının bu konuda denetleme ve tedbirler almak yetkisi vardır.

Madde 5 — Sorumlu, görevlerini aksatmadan ve geciktirmeden, zarar ve ziyanlara yol açmadan İŞVEREN'e karşı, teknik koşullara ve iş güvenliğine uygun iş yapılmasını sağlamada Belediye'ye ve Oda'ya karşı sorumludur.

Madde 6 — İşveren,

6.1) İşin sürdürüldüğü süre boyunca sorumlunun görev ve direktif vereceği kanunen yetkili bir kalfa veya sürveyanı iş yerinde bulundurmakla ve onlara alacakları direktiflere uygun iş yapmak olanaklarını sağlamakla yükümlüdür.

6.2) İnşaatın teknik ve güvenlik koşullarına Yapı İşlerinde İşçi Sağlığı ve İş güvenliği Tüzüğü hükümlerine uygun olarak yapılması için gerekli ortamı ve olanakları sağlıyacaktır.

6.3) İşveren,

6.3.1) Ruhsatı alınan Mimari proje ve statik hesapları,

6.3.2) Sıhhi tesis, elektrik, kalorifer, havagazı ve kanalizasyon projeleri,

6.3.3) Lüzumlu kısımların detay projeleri,

6.3.4) Gerektiğinde inşaat gereci hakkında teknik deney sonucu raporları

gibi gerekli belge ve bilgileri sorumlunun emrine ve tetkikine hazır tutacaktır.

ÜCRET

Madde 7 — Sorumlunun alacağı ücret .... TL. dır.

7.1) Ücret, Madde 8 deki sürenin ay sayısına bölünerek birinci taksiti sözleşme imzalandığı gün peşin ve nakit olarak ödenecek, öteki taksitleri her ay sonlarında ödenmek üzere bonolar düzenlenip Oda veznesine yatırılacaktır.

Sorumlu bu bonoları Oda'ya ciro edecektir. Bonoları Oda tahsil edecek ve ödeyecektir.

7.2) İnşaat, sözleşme süresinde bitmediği için iskân ruhsatı alınamadığı takdirde, işveren, uzayan süre boyunca her ay sonunda sorumluluğun (7.1) maddesine göre tesbit edilmiş aylık ücreti ödemeye devam edecektir. İşveren inşaata, makbul bir mazeretle belirli bir süre ara verir ve bu yüzden İnşaat Sözleşme süresinde bitmezse, inşaatın duracağını sorumlunun bağlı olduğu Oda Şubesine önceden yazılı olarak bildirmesi şartıyla bu süre için sözleşme ücreti dışında ücret ödemez.

7.3) Sorumlu aldığı ücret karşılığında işverene bir fatura kesecektir. Faturanın bir kopyesi Oda'ya verilecektir ve Oda bunları ilgili mercilere ibraz edecektir.

SÖZLEŞME SÜRESİ

Madde 8 — Sorumlunun T.U.S. hizmet süresi, sözleşme imzası gününden başlayarak .... aydır (Bu süre Oda'nın âzami süre cetvelindeki ay sayısından fazla olamaz).

Madde 9 — TEKNİK UYGULAMA SORUMLULUĞUNUN BIRAKILMASI

9.1) T.U.S. kişinin yasal sorumluluğu alması nedeniyle hiçbir suretle ve hiçbir nedenle başkasına devredilemez. Ancak, hastalık v.s. gibi mazeretlerle, kısa bir süre için, sorumluluk yine kendi üzerinde kalmak şartiyle, hizmeti yetkili bir kimseye yaptırabilir. Ayrılık Süresi uzarsa veya uzayacağı önceden belli olursa, sorumlu bu görevinden çekilecektir. Bu takdirde, Odaya ciro ettiği ödenmemiş bonolar üzerinde hiçbir hakkı kalmaz. Ve bonolar veya karşılığında ödenen paralar işverene iade edilir.

9.2) Sorumlunun mazeretsiz olarak, görevinden çekilmesi halinde, işveren bu durumu 10 gün içinde Odaya bildirir. İşveren bir yandan yeni bir T.U.S. atar, öte yandan sözleşmenin 10. maddesine göre işlem yapar.

9.3) Yeni T.U.S atanmasında, İşveren zorluklarla karşılaşması halinde, ilgili Odanın yardımını ister.

ANLAŞMAZLIKLAR

Madde 10 — İşverenle sorumlu arasında çıkacak anlaşmazlıklar, sulh yoluyla çözülemediği takdirde, taraflardan birinin isteği üzerine, Oda'nın atayacağı hakem tarafından çözümlenir. Hakem ücretini aleyhinde karar verilen taraf öder, bu ücret İstanbul Avukatlık ücreti asgari tarifesine göre belirlenecek davacı tarafından peşinen Oda veznesine yatırılır.

SÖZLEŞMENİN FESHİ

Madde 11 — Taraflardan birisi aşağıdaki şartlarla sözleşmeyi feshedebilir. İşin tamamından veya bir kısmından vazgeçilmesi veya belirsiz bir zamana ertelenmesi; bu sözleşmenin hükümlerine aykırı iş ve işlemler yapılması ve karşı tarafın uyarılarının dikkate alınmaması hallerinde, karşı taraf, bu davranışlarda bulunan taraf, 15 gün süreli ve noter aracılığıyla bir bildiri gönderir. Bu süre içersinde bildiride ileri sürülen hususlar düzeltilmez ve yerine getirilmezse, fesih hakkı doğar.

Madde 12 — Kanuni İkametgâh

Sorumlu ve işveren 1. maddedeki adresleri kanuni ikametgâh olarak tasdik ve bu adreslere yapılacak her türlü tebliğin kendilerine yapılmış sayılacağını şimdiden kabul etmişlerdir.

Madde 13 — Sözleşmenin Ekleri

1) 6785 (1605) sayılı İmar Kanunu ve Nizamnamesi

2) 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu

3) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü

4) İnşaat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası İstanbul Şubeleri, Ortak Belge Uygulamasına ilişkin protokol ve ekleri.

Madde 14 — ÖZEL ŞARTLAR

....

....

.... Maddeden ibaret olan bu sözleşmenin .... tarihinde mimar .... ve işveren .... arasında imzalandığını ve .... nüsha olarak tanzim ve teati edildiğini taraflar aşağıdaki imzalarıyle beyan ederler.

İŞVEREN	*MİMAR* *İNŞ. MÜHENDİSİ*	*ODA ONAYI*
....	....	....
imza	imza	

Ek : 11

INŞAAT MÜHENDISLERI ODASI VE MIMARLAR ODASI ISTANBUL ŞUBELERİ BELGE UYGULAMA ESASLARI

AMAÇ : Mimarlık ve İnşaat Mühendisliği mesleğinin müsbet bir düzeyde gelişmesi, meslektaşların haklarının korunması, mesleki hizmet esaslarının düzenlenmesi, meslek şeref ve haysiyetinin korunması kamu yararına hizmet edebilmek için mesleki hizmetlerin teknik ve sanat gereklerine göre yapılması ve uygulanması, hizmetin asgari karşılığının temin edilmesi, mesleki disiplin ve dayanışma yönünden tedbirler alınması ve denetlenmesi, mesleğin, meslekiçi ve meslek dışı istismarın önlenmesidir.

Bu amaçla, 6235 (7303) sayılı kanunun Odalarımıza tanıdığı haklardan yararlanılarak başlanmış olan Belge Uygulaması, günümüzün sosyal ve ekonomik şartlarına göre yeniden düzenlenmiş ve bazı yeni hükümler getirilmiştir.

1 — BELGE UYGULAMASI GENEL KURALLARI :

1 — Şubeler, üyelerin proje ve Teknik Uygulama Sorumlulukları ile ilgili belge tatbikatı esaslarını yetkili kılacakları elemanlar vasıtasıyla uygular.

2 — Proje vizesi için, üyenin kendisinin Odaya gelmesi zorunludur. Herhangi bir üçüncü şahıs vasıtasıyle vize işlemi yapılamaz. Belge bürosu çalışma saatleri dışında hiçbir şekilde vize işlemi yapılmayacaktır.

3 — Vize işlemi yapılabilmesi için, üyenin Odaya aidat ve benzeri borçlarının ödenmiş olması ve diğer yükümlülüklerini yerine getirmiş olması zorunludur.

4 — Vize için getirilen proje ozalitleri Belediyenin istediğinden bir nüsha fazla olacak ve bu nüsha Belediyece tasdik edildikten sonra müellifin kendisinde kalacaktır. Proje ile birlikte Tapu, Çap, İamr Durumu ve Sözleşme ile bono, fatura ve makbuzların beraber getirilmesi zorunludur. Bu belgelerden birinin eksikliği halinde vize işlemi yapılamaz.

5 — Üyeler, proje ve teknik uygulama sorumluluğu için verilen belge fişlerinin bir suretini kendilerinde alıkoyacaklar ve yaptıkları işlerle ilgili herhangi bir müracaatda bu belge fişlerini ibraz edeceklerdir.

6 — Üyeler, çalıştıkları Belediye sınırları dışındaki herhangi bir bölgede ancak proje mesuliyeti alabilirler. Proje mesuliyeti alabilirler. Proje mesuliyeti alabilmeleri için de kayıtlı bulundukları Oda Şubelesinden yeterlik belgesi alacaklar ve diğer şubeye ibraz edeceklerdir.

Kanuni ikametgâhlarının bulunduğu Belediyenin dışında teknik uygulama sorumluluğu alamazlar.

Bu madde uygulamasında İstanbul'un metropoliten sınırları içindeki Belediyeler tek Belediye sayılır.

7 — İmar Kanunu ve yönetmeliğine, mesleki hizmet standartlarına ve ilgili diğer şartnamelere uygun olarak hazırlanmıyan projeler hiçbir şekilde vize edilmez. Ancak bu şartlar yerine getirildikten sonra vize işlemi yapılır.

8 — Belge talep eden her üye kayıtlı olduğu vergi dairesini, kanuni iş adresini ve her adres değişiminde, bu değişikliği bir hafta zarfında Odasına bildirmek zorundadır.

II — SÖZLEŞME ESASLARI :

1 — Sözleşmedeki işveren imzası, noterden tasdikli imza sirküleri ile belgelenecektir veya vize belgesi alınacağı zaman işveren hüviyeti ile birlikte gelerek sözleşmedeki imzanın kendisine ait olduğunu ispatlar. Sözleşme, Şubelerin ortak tip sözleşmesine göre yapılır. Ayrıca, işveren sözleşme yapma yetkisinin bulunduğunu belgeliyecektir.

2 — Protokol esaslarına göre hazırlanacak senetler Oda veznesine yatırılmadan projeler vize edilmeyecektir.

3 — Üyeler, yakın akrabalarına ve hayır işlerine ait mesleki hizmetleri kendi imkânlarına göre yardım mertebesinde olmak şartı ile senede bir defa bedelsiz olarak yapabilirler.

Memur üyeler, 657 ve 3458 sayılı kanunlara tabi olduklarından, ancak bakmakla mükellef oldukları birinci derecede yakınlarına ait ve ticari maksat gütmeyen yapılar için bu hakkı kullanabilirler.

Ancak, üyeler bu hususları resmi belgelerle tevsik etmek zorundadır. Bu gibi müracaat ko-

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ve MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

ORTAK BELGE UYGULAMA DÜZENİ

nularının, yukardaki esaslara uyup uymadığının takdiri, yardım kapsamının tayini ile birlikte Şube Yönetim Kurullarınca yapılır.

4 — Tapu kaydına göre, tamamı kendine ait yapıların proje ve teknik uygulama sorumluluğunu malsahibi Mimarlar/Inş. Müh. bedelsiz vce mukavelesiz yapabilirler.

5 — Mimarın/inşaat Mühendisinin kendisinin tapu üzerinde bir hissesi olduğu takdirde, proje ve teknik uygulama sorumluluk ücretinden en çok kendi hissesi oranında bir ücret indirimi yapabilirler.

6 — Bedelsiz yapılan işler, de bedelli işler gibi üyelerin sorumluluğundaki teknik uygulama sorumluluk sayılarına ilâve edilir.

7 — Bir inşaatın yürütülmesini bizzat veya ortak olarak işveren sıfatıyla üzerine almış bulunan Mimar/Mühendisten bu konudaki belgeler ibraz etmek şartıyle ayrı bir sözleşme istenmez.

III — ASGARI ÜCRET HESAPLARI :

1 — Asgari ücretlerin tesbiti ve ödeme şartları protokolde belirtildiği şekilde uygulanacaktır.

2 — Yapıların yaklaşık M2 birim maliyetleri, her yıl Şube Yönetim Kurullarınca tesbit edilecektir.

1972 yılı için protokol eklerinde belirtildiği şekilde uygulanacaktır.

3 — Yapı «inşaat alanının» hesabı: Bodrum ve çatı katları dahil bütün kapalı hacimlerin döşeme satıhları ve açık balkonların yarı sahaları toplanarak bulunur.

Aydınlıklar, bu alandan çıkarılır.

IV — İLAVE VE TADİLLER :

A — TEKNİK KOŞULLAR

İlâve kat projesinin vize edilebilmesi için bu projenin müellifi yapılmış bulunan binanın durumunu inceleyip: taşıyıcı kısımların esas projesine uygun olarak yapılmış olduğunu; bina yığma ise; duvarlarda bir çatlama ya da düşeyden sapma, döşemelerde çatlak ya da sehim verme olmadığını; bina betonarme karkas ise: kolon, kiriş, duvar ve döşemelerde yanal deplasman, düşeyden sapma, yarılma, sehim verme, taban döşemelerinde kabarma bulunmadığını belirten yazılı bildirgeyi Odaya verecektir.

B — ÜCRET HESABI

B. 1) Yapının, kullanılış şeklini değiştiren veya taşıyıcı sisteminde değişiklik icap ettiren tadillerde, binanın tadil gören kısımlarına ait saha, yeni yapı gibi hesaplanarak hizmet bedeli bulunur. İlâve edilen kısım yeni yapı gibi hesaplanarak hizmet bedeli bulunur.

B. 2) Odadan belge alınmasından iskân müsaadesi (kullanma izni) alınıncaya kadar geçecek zaman zarfında program esasları değişmeden ve munzam mesleki hizmet yapılmadan tanzim edilmiş olan tadilât projeleri (boyut tashihi, küçük bir iki bölmenin değiştirilmesi suretiyle yapılan değişiklikleri gösteren tadil projeleri) aynı müellif tarafından verildiği takdirde, ayrı ücret mukavelesi aranmaz.

B. 3) Değişiklik veya ilâvenin projesini hazırlayan mimar veya mühendis ilk projenin müellifi değilse, projeyi hazırlamadan önce ilk müellifi haberdar ederek ondan muvafakatname ister. İlk müellifi bulamaz ya da muvafakat alamazsa vize gününden en az on gün önce bağlı bulunduğu Şubeye durumu bildirir. Bu takdirde yapı sahibinden Telif Hakları Kanunu hükümlerinden doğacak bütün sorumlulukları bizzat yükümlendiğini bildiren bir taahhütname alınması şartıyle vize işlemi yapılır. Bu takdirde yapının bütününde husule gelecek arızalardan yeni müellif mesuldür.

VI — KONTENJAN SINIRI (KAPASİTE TAYINI)

1 — Bir üyenin sorumluluğunda bulunacak Teknik Uygulama Sorumluluk sayısı protokolde belirtildiği gibi olacaktır.

2 — İskân müsaadesi henüz alınmamş bir inşaata ait ilâve işler için (kat ilâvesi, tadilât gibi) istenen teknik uygulama sorumluluğu, sayı bakımından kontenjana ilâve edilmez.

3 — Müştemilat, şantiye binası, İstinat duvarları, yol ve kanal projeleri için alınacak, teknik uygulama sorumluluklar kontenjana dahil değildir.

4 — Bir yapının şantiye şefliğini veya işverenliğini yüklenen bir üyenin, teknik uygulama sorumluluğu kontenjanında bu yapı iki adet olarak inşaat sahası da iki misliyle göz önünde tutulur.

VI — T.U.S. UN EL DEĞİŞTİRMESİ :

Her hangi bir nedenle bir yapının inşaatı bitmeden T.U.S. hizmeti boşalırsa, bu hizmeti yükümlenecek mühendis ya da mimar o yapının o güne değin yapılmış olan inşaatın durumunu tesbit edip tüm teknik uygulama sorumluluğunu devralır. Bu bakımdan sözleşmeyi imzalamadan önce inşaatın o günkü durumunu titizlikle inceleyip yapının temelinden çatısına kadar tümünün T.U.S. unu üzerine aldığını sözleşmede belirtecektir.

Ek : 12

T.M.M.O.B.

Mimarlar Odası - İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubeleri

Proje ve Meslekî Kontrolluk Vize Harçları.

Bina Maliyeti	Mimari veya Statik Proje Harcı TL.	Mimar+Statik Proje Harcı TL.
50 Bin TL. sına kadar	45.—	60.—
50 » 100 bin arası	60.—	80.—
100 » 150 » »	75.—	100.—
150 » 200 » »	90.—	120.—
200 » 250 » »	105.—	140.—
250 » 300 » »	120.—	160.—
300 » 350 » »	135.—	180.—
350 » 400 » »	150.—	200.—
400 » 450 » »	165.—	220.—
450 » 500 » »	180.—	240.—
500 » 600 » »	195.—	260.—
600 » 700 » »	210.—	280.—
700 » 800 » »	225.—	300.—
800 » 900 » »	240.—	320.—
900 » 1.000 000	255.—	340.—
1.000.000 — 1.000 000	270.—	360.—
1.100 000 — 1.200 000	285.—	380.—
1.200 000 — 1.300 000	300.—	400.—
1.300 000 — 1.400 000	315.—	420.—
1.400 000 — 1.500 000	330.—	440.—
1.500 000 — 1.600 000	345.—	460.—
1.600 000 — 1.700 000	360.—	480.—
1.700 000 — 1.800 000	375.—	500.—
1.800 000 — 1.900 000	390.—	520.—
1.900 000 — 2.000 000	405.—	540.—

2.000.000 Tl. sından sonraki her 100.000 TL. sı için birinci kolonda 15 ve ikinci kolonda 20 TL. sı vize harcı alınacaktır.

Ek : 13

T.M.M.O.B.

Mimarlar Odası - İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubeleri

T.U.S. vize harçları

Bina Maliyeti	Mimari+Statik T.U.S. Harcı
50 Bin TL. sına kadar	30.—
50 » 100 bin arası	40.—
100 » 150 » »	50.—
150 » 200 » »	60.—
200 » 250 » »	70.—
250 » 300 » »	80.—
300 » 350 » »	90.—
350 » 400 » »	100.—
400 » 450 » »	110.—
450 » 500	120.—
500 » 600 » »	135.—
600 » 700 » »	150.—
700 » 800 » »	165.—
800 » 900 » »	180.—
900 »1.000 000	195.—
1.000 000 — 1.100 000	210.—
1.100 000 — 1.200 000	225.—
1.200 000 — 1.300 000	240.—
1.300 000 — 1.400 000	255.—
1.400 000 — 1.500 000	270.—
1.500 000 — 1.600 000	285.—
1.600 000 — 1.700 000	300.—
1.700 000 — 1.800 000	315.—
1.800 000 — 1.900 000	330.—
1.900 000 — 2.000 000	345.—

2.000.000 TL. sından sonraki her 100.000 TL. sı için 15 TL. belge harcı alınacaktır.

Dr. E. KARAESMEN

(Baştarafı Sayfa 1 de)

na dikkat çekilmesine yol açmıştır. Bu disiplinlerde çalışan araştırıcı ve uzmanların sayısında artış görülmüş, teorik ve deneysel yeni çalışmalara girişilmiştir. Ayrıca projecilik faaliyeti gösteren mühendis ve mimarlarımız nezdinde de «depreme dayanıklı yapı» kavramı önem kazanmaktadır.

Bu ortam içinde, uluslararası önemli bir kuruluşun ülkemizde 1973 Temmuzunda faaliyet gösterecek «Deprem Mühendisliğinde İleri Etüdler Yaz Okulu» açması önemli ve sevindirici bir olaydır. Bu okulun başarılı olmasını diler, meslekdaşımız Dr. Karaesmen'i kutlarız.

ASKERLERE DE YAN ÖDEME YAPILIYOR

(Baştarafı Sayfa 1 de)

Kararnameye göre, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 21. maddesinde belirtilen yüksek mühendis, mühendis, kimyager, tabib, diş tabibi, eczacı ve veteriner sınıflarında rütbelere göre verilen zamların toplamları şöyledir:

General ve amirallere 1200, albaylara 1000, yarbaylara 850, binbaşılara 800, yüzbaşılara 750, üsteğmenlere 600, teğmenlere 550, asteğmenlere 350 lira.

Yukarıda belirtilen sınıflar dışında kalan sınıflardaki subay, assubay, uzman çavuş ve uzman jandarma çavuşlardan yan ödeme verilmeyen sınıflarda görevli olmayanlarla 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 26 ncı maddesi kapsamına giren görevlilerden;

General ve amirallere 800 lira, albaylara 700, yarbaylara 650, binbaşılara 600, yüzbaşılara 550, üsteğmenlere 500, teğmenlere 450, asteğmenlere 350, kıdemli başçavuşlara 450, başçavuşlara 400, kıdemli üstçavuşlara ve üstçavuşlara 350, kıdemli çavuşlara ve çavuşlara 300, uzman çavuş ve uzman jandarma çavuşlara 250 lira iş güçlüğü ve iş riski zammı ödenecektir.

TEKNİK magazin

BAŞKA ÇALIŞMALARIYLA ÜN KAZANMIŞ ARKADAŞLARIMIZ : 2

OĞUZ ATAY

(Romancı - TRT Roman ödülü)

Arkadaşımız Oğuz Atay, 1934 yılında İnebolu'da doğmuş, ilk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladıktan sonra 1951 yılında İ.T.Ü. İnşaat Fakültesine girmiştir. 1957 yılında Üniversiteyi bitiren Oğuz Atay, uzun yıllar serbest meslek icrasında bulunmuş, daha sonra İstanbul Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisinde asistan olmuştur. Halen aynı Akademi'de öğretim üyesidir. «Tutunamayanlar» adlı romanı, 1970 yılında TRT Roman Başarı Ödülü kazanmıştır. Aşağıda, yaşamını kendisi anlatmaktadır.

«YİNE MÜHENDİS OLMAK İSTERİM»

1934 yılında İnebolu'da doğmuşum. Beş yaşında Ankara'ya geldim. Bugün, arsasında bir iş hanı yükselen Devrim ilkokulunu bitirdim. İlkokulun son sınıfında Reşat Nuri'nin «Çalıkuşu» romanını okudum. Lisede çalışkan bir öğrenci olduğum ve fen derslerinden yüksek notlar aldığım için, Teknik Üniversiteye ve özellikle İnşaat Fakültesine girmekten başka çarem yoktu. Ayrıca, lisede edebiyat derslerinden de iyi olduğum için üniversite yıllarında roman okumaktan vazgeçemedim. Kısaca İnş. Yük. Müh. olduktan sonra, mühendis olmamda büyük yardım ve baskılarını gördüğüm rahmetli babamı daha da sevindirmek için, Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde asistanlık görevi aldım. Bugün aynı yerde öğretim görevlisiyim.

IKI KITABIM VAR; BIRI TOPOĞRAFYA, BIRI TUTUNAMAYANLAR

Yazdığım ilk kitabın adı «Topoğrafya» dır. Sonra «Tutunamayanlar» romanını yazdım. Edebiyatçılar, vitrinlerde ilk kitabımı gördükleri zaman çok gülüyorlar; akademideki bazı hocalar da roman yazdığımı duyunca, acıma duygularını (bu na biraz istihza da karışıyor) gizleyemiyorlar.

«Tutunamayanlar» ı 1968'de yazmağa başladım ve bir yılda bitirdim. Romanın başlıca kahramanları nedense mühendistir, hem de inşaat mühendisi. Ve nedense, mühendis oldukları halde tutunamamışlardır. Kitabı, 1969'da, birçok bölümünü değiştirerek, çıkararak ya da yeni bölümler ekleyerek baştan yazdım. 1970 TRT yarışmasına gönderdim ve başarı ödülü aldım. Bugün, romanın kahramanlarından ayrılarak, tutunmaya başladığımı söyleyenler var. Oysa, kitabımı bastırmak için, bir yıl kadar, teksir olarak 500 sayfaya yakın ağır bir kütleyi (kitap olarak 663 sayfa) Babıâli yokuşunda dolaştırdım durdum. «Tutunamayanlar» ı yayımlamakla inşaat mühendisleri topluluğuna ne gibi bir hizmette bulunduğumu bilemiyorum; fakat, eleştirmenler topluluğunun başına oldukça büyük bir dert açtığımı sanıyorum. Kitabı iyi ya da kötü bulduklarını bilmiyorum; fakat, günlük bunca endişe içinde, sonuna kadar okumanın zorluğunda birleştiklerini sanıyorum. Kitabın alaycı bir dille yazıldığı ve çok karamsar olduğu söyleniyor. Ben sanıldığı kadar karamsar değilim; sayfaları şöyle bir karıştıranların dedikodulara kulak verilmeden okunursa, romanım hakkında başka türlü düşünüleceğine güveniyorum.

Okuyucunun, «Tutunamayanlar» ı, başka romanlarımızdan oldukça farklı bulacağını sanıyorum; fakat, bu işten anlayanların, romanı, ilk çalışmam olan «Topoğrafya» ile karıştırmayacaklarına da inanıyorum. Mühendis arkadaşlarımın çoğu, bir roman olduğu halde ikinci kitabımı oldukça ilgiyle karşıladılar. Her ne kadar birinci ciltteki «Hayatın koordinatları» nazariyemin yalnız mühendislerce anlaşılacağı ileri sürülüyorsa da, ben orta derecede bir lise matematiğiyle bunun anlaşılacağına güveniyorum. Belki de orta öğrenimdeki eğitim aksaklıkları ve yazarların genellikle orta ikiden sonra matematikten ikmale kalmaları gibi nedenlerin de bunda payı vardır. Romanda ayrıca, «insan» denilen ve ülkemizin çeşitli güçlükleri yüzünden kendisine bir türlü gerçek anlamıyla yaklaşamadığımız bir garip yaratıkla da uğraşılmaktadır; onun, hoyrat ellerde bir kukla durumuna indirgenmesine karşı çıkılmaktadır. «Tutunamayanlar» ın da garip yaratıklar olmakla birlikte herkes kadar saygıdeğer olduğuna inanıyorum. Personel Kanununun güçlükleriyle savaşan arkadaşlarımın özellikle bu dönemde kitabın kahramanlarına ilgi göstereceğini sanıyorum. (Yan ödemelerin istenilen düzeye getirilmesinden sonra durumun ne olacağını bilemiyorum.)

İKINCI ROMANIMIN KAHRAMANI «ÖZELLIKLE» MÜHENDIS DEĞIL!..

Karşılaştığım bütün güçlükleri gözönünde tutmakla birlikte, bir roman daha yazmaktan kendimi alamadım. «Tehlikeli Oyunlar» sanıyorum 1973'ün ilk aylarında yayımlanacak. Gene oldukça uzun ve gene tutunamayanların maceralarıyla ilgili. Yalnız, romanın kahramanı bir mühendis değil. (Dedikodulara son vermek için bu noktaya özellikle dikkat ettim.) Bugünlerde ayrıca hikâyeler yazmağa başladım. (Biri yayımlandı.) Çalışmalarımı sürdürmek istiyorum.

Oğuz Atay'ın TRT roman ödülü kazanan romanın kapağı

BILIM ADAMI OLMAK ISTERDIM BIR BILIM ADAMI DOSTUM DA ROMANCI OLMAK ISTERDIM DIYOR

İlk gençlik yıllarımda roman yazmanın dehşetli bir iş olduğunu düşünürdüm; bugün sadece yorucu bir iş olduğunu biliyorum. Ben, belki de büyük bir bilim adamı olmak isterdim. Büyük bir bilim adamı olduğuna inandığım profesör bir arkadaşım da, romancı olmak isterdim diyor; anlaşamıyoruz. Olduğundan başka türlü olmak isteyenlerin ülkesinde yaşıyoruz herhalde. Bu durumun da içinden çıkacağımıza güveniyorum. Bu konuda şöyle düşünüyorum («Tutunamayanlar», sayfa 213-214):

Kaç yıl sonra başlayacağını henüz bilim adamlarımızın kesinlikle tespit edemediği Tunç devri, halkımız için bir altın devri olacaktır. Herkes istediği mesleği seçecektir. Ressam olmak isteyenler reklâmcı, yazar olmak isteyenler mühendis, mimar olmak isteyenler iktisatçı, meyhaneci olmak isteyenler hukukçu, hukukçu olmak isteyenler tezgâhtar, adam olmak isteyenler uşak ve dilediği gibi yaşamak isteyenler rezil olmayacaklardır.

Mühendis olduğuma da seviniyorum ayrıca. Başka meslek seçemezdim herhalde.

Boğaz altına isale borusu döşeniyor

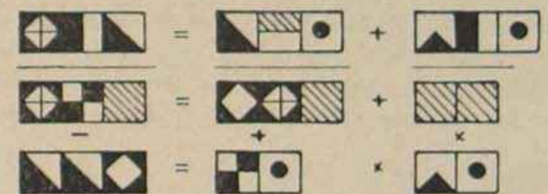
(Baştarafı 1. sayfada)
iç sargı, plastik kömür katranı emaye, termoglas dış sargı ve tel ağ üzerine 11,5 cm. beton kullanılacaktır. Bu şekilde teşkil edilen borunun ağırlığı 1132 kg/m. dir.

Ön projeye göre 5.5 m. taban genişliğinde bir hendek içine ilk etapta inşa edilecek iki boru yereştirimesi ve boruarın üzerine minimum 2,5 m. imla yapılması gerekmektedir.

Proje sahasının eskiden şiddetli depremlere maruz kaldığı gözönüne alınarak, boru hattının depreme karşı da dayanıklı olması için gerekli tedbirler alınacaktır. Ayrıca maksimum hızı 0,77 m/sn olan boğazaltı dipsu akıntısı projelendirmede gözönüne alınacaktır.

Boğazaltı geçiş hattında maksimum iç basınç 195 mss. olup, bu basınç Ömerli isale hattındaki statik basınçtır. Boru içindeki maksimum hız ortalama 3 m/sn olarak sınırlandırılmıştır.

BİLMECE

Geçen Sayıdaki Bilmecenin Çözümü:

939 — 727 = 263
826 — 594 = 232
163 — 132 = 31

Hazırlayan : Erdem TEKİN

odalardan

BURSA GEZİSİ

Şube Yönetim Kurulunun Şube Bölgesi merkezlerini ziyaret programı BURSA GEZİSİ ile tamamlanmış olacaktır.

Bu seferki gezide de Bursa'daki meslekdaşlarımızla tanışma ve dertleşme toplantısı yapılacak ve Oda'mızın Bursa Temsilcisi seçimi yapılacaktır.

Bu gezinin bir özelliği, isteyen üyelerimizle (İsterlerse eşleriyle birlikte) sosyal ve turistik bir niteliğinde olmasıdır. 21 Ekim Cumartesi günü sabahleyin uçak ve arabalarla hareket edilecek, o gün şehir içindeki turistik yerler ve görülmeye değer şantiyeler gezilecek, gece Çelikpalas'da kalınacak, pazar günü de Uludağ gezisi yapılacaktır. Pazar akşamı grup gezisi sona erecek ve katılanlar serbest kalacaklardır.

Bu program hazırlıklarının yapılabilmesi için, geziye katılmak isteyenlerin, yalnız mı yoksa eşleriyle mi, kendi aracıyla mı ya da uçakla mı (bu takdirde uçak gidiş dönüş ücretlerinin veznemize yatırılması gerekmektedir) gideceklerini en geç 16 Ekim 1972 Pazartesi gününe kadar Şubemize bildirmeleri rica olunur.

———o★o———

ODAMIZ YÖNETİCİLERİ EDİRNE VE KIRKLARELİ'NDEKİ ÜYELERİMİZİ DİNLEDİLER

Şube Yönetim Kurulumuzun, «Şube Bölgesindeki Temsilcilikleri Ziyaret ve Üyelerle görüşme» programının uygulamalarından biri daha 16 Eylül 1972 günü gerçekleştirilmiştir. Yönetim Kurulu üyeleri Kerim Esmer ve Erol Ünal'la Genel Sekreter Şevki Erker'den oluşan kurul, Edirne ve Kırklareli'ye gitmişler, meslekdaşlarla görüşerek, yerel sorunları tesbit etmişlerdir. Her yerde ve her seferinde olduğu gibi, buralarda da, teknik personelin, kendilerine reva görülen tutum ve davranışlar karşısındaki ezikliği aynıdır.

Mühendis, mühendisliğini kullanarak hizmet etme fırsat ve olanaklarından yoksundur, kenara itilmiştir, kullanamadığı mesleğini ya terk etmek ya körletmek zorundadır. Mühendis, asgari geçim düzeyini karşılayacak bir maaş almamaktadır. Kenara itilmenin ötesinde dürüst olmayan yollara yöneltilmiş olmanın ürpertilerini yaşamaktadır. Yabancı mühendislere gösterilen gereksiz ve yersiz rağbet karşısında şaşkınlık içindedir. Ve yalnızca, bu bulanık düşüncelerden sıyrılıp sabırla ve azimle mesleğinin ve kişiliğinin onurunu korumak istemektedir.

———o★o———

KIRKLARELİ'NDE DE BELGE UYGULAMASI BAŞLADI

Odamız temsilcisinin başarılı çalışmaları sonunda Kırklareli Belediyesi sınırları içinde de Belge Uygulamasının başlatılması mümkün olmuştur.

Odamız yöneticileri, proje ve teknik uygulamaların Odamız vizesinden geçmesi için, Belediye Başkanı Sayın Muzaffer Ender ve Fen İşleri Müdürü Üzeyir Erdin ile bir protokol imzalamışlardır. Temsilcimiz, Belge Mühendisliği görevini de üzerine almıştır.

———o★o———

İRFAN ARIK, ODAMIZ EDİRNE TEMSİLCİSİ OLDU

Eski temsilci arkadaşımız Yusuf Karasulu'nun süresi dolduğu için yeniden yapılan gizli seçim sonunda Odamız Edirne Temsilciliğine, toplantıya katılan arkadaşların oybirliği ile İrfan Arık seçilmiştir. Yusuf Karasulu arkadaşımız, Edirne merkezinden bir görev dolayısıyla uzun süre ayrılacağı gerekçesiyle yeniden adaylığını koymamıştır.

İki yıl süre için seçilen yeni temsilcimiz İrfan Arık, 1940 yılında Poyralı'da (Kırklareli) doğmuş, ilk orta ve lise öğrenimini orada yapmıştır. 1963 yılında İstanbul Teknik Okulunu bitiren Arık, halen D.S.İ. XI. Bölge Müdürlüğünde çalışmaktadır. Evli ve bir çocuk sahibidir.

Millî Eğitim reformu için bir eleştiri

(Baştarafı Sayfa 2 de)

ve zaman, absorbe dışında kalan bölüm için verimsiz kalmıştır, ayrıca arz - talep kurallarına uygun olarak diplomalı yetişkinlerin ücreti de düşüktür ve böylece diplomalı enflasyonu doğmakta, bu da beyin ihracına yol açmaktadır.

Bugün köy ve kasabalarımızdan yetişmiş diplomalılarımız dahi neticede ancak dinamik kütlelerin bulunduğu bölgede yararlı olabilmekte ve dolayısiyle doğduğu ortamdan kopmaktadır.

UNESCO'nun tarifinde, okuma ve yazmayı veya her ikisini de bilmeyen kimselere analfabet denir. Buna göre, okumasını bilip de yazmasını bilmeyen kimse analfabettir. Günümüze kadar geri kalmış devletler analfebet oranının seviyesini dünyaya karşı bir prestij kabul ederek, bu oranı azaltmak için ne pahasına olursa olsun, her çareye baş vurmuşlar ve neticede bu boş prestij için milyarlar harcamışlardır.

İkinci grafik ise bazı endüstrileşmiş devletlerin geçmiş yıllara göre A eğrisinde analfabet sayısının tüm nüfusa oranı, L eğrisinde ise tarımla uğraşan nüfusun tüm çalışan nüfusa oranını yıllara göre göstermektedir. Burada özel olarak göze çarpan İngilterenin durumudur. İngiltere'de analfabet oranının daha 20. yüzyılın başlarında sıfıra doğru indirildiği, aynı paralelde ise tarımda çalışan nüfusun azaldığı ve hatta daha 1801'de % 50'nin altına düştüğü bilinmektedir.

Endüstrileşmenin hızlanmaya başladığı 1870 senesinden itibaren, analfabet yüzdesinin endüstrileşme temposuna uygun olarak azaldığı, gene ikinci şekilde görülmektedir. Endüstrileşmenin ilk başlayıp, başarıldığı yer İngiltere olduğuna göre, bu da zaten ileri sürülen fikri desteklemektedir.

S O N U Ç

Bu analizden sonra şunu söyleyebiliriz :

Eğitim Reformu için lüzumlu yatırımın ağırlık merkezi öncelikle dinamik ortamların mevcut olduğu bölgelere kaydırılmalı, teşkil edilen bu çekirdeklerden sıçramalar yapılmalıdır. Aksi halde ne kadar ince düşürülmüş olursa olsun tüm teori ve iyimser bazı kabullenmeler üzerine kurulan doğmatik Milli Eğitim Reformları neticede başarısızlığa yönelir. Para emek ve zamanın büyük bir kısmının heba olmasıyla sonuçlanır.

Şu halde önce ekonomide dinamizm, sonra bununla orantılı bilim yatırımı.

basından seçmeler

Melen - Ecevit Tartışması Yayılıyor...

Tekstil Sendikası Başkanı R. Güven de tartışmaya katıldı

«Sıkıyönetim, Işverenler Tarafından Yanıltılmıştır.»

Rıza GÜVEN (Tekstil Sendikası Genel Başkanı): Adanaya sokulmayan sendikacı

29 Temmuz günü İstanbul'da 260 kitabevi ve yayınevinin arandığı, sahip ve yöneticilerinden bazılarının 24 saat gözaltında tutulduğu Başbakan Melen tarafından açıklandı.

Cumhuriyet Halk Partisinin kuruluşunun 49. yıldönümü dolayısı ile Genel Başkan Bülent Ecevit'in 9 Eylül 1972 günü yaptığı basın toplantısının yankıları geçtiğimiz hafta da devam etmiştir.

Hatırlanacağı üzere Bülent Ecevit, söz konusu basın toplantısında *«Halk yararına köklü reformlar ancak halktan gelecek destekle yapılabilir. Bu desteğin yapılabilmesi için de o yönde bir kamuoyu oluşturulması gerektir. Oysa bir buçuk yıldır, o yönde bir kamuoyu oluşturulması bir yana, yıllar süren birikimin oluşturduğu ilerici ve reformcu kamuoyu dağıtılmak istenmiştir.»* diyerek, bugünkü dönemi *«Ara rejim»* şeklinde sıfatlandırmış, son bir buçuk yılda hiç bir reformun gerçekleştirilemediğini de belirterek *«Bir buçuk yıldır uygulanan ara rejimin özellikleri nedeniyle halk, siyasette ağırlığını duyuramaz olmuştur. Halkçı aydınların sesleri de geniş ölçüde kısılmıştır. 12 Mart 1971 den bu yana yürürlükte bulunan ara rejim halkın ve ileri güçlerin ağırlığını kısıp, tutucu ve çıkarcı güçlerin ağırlığını artıracak biçimde ve yönde işlemiştir. 12 Mart 1971 den bu yana, başta geniş halk yığınları olmak üzere bütün ilerici güçleri git gide etkisizleştiren bir uygulama yürürlüktedir. İlerici güçler ve sesler sistemli olarak susturulmak istenmiştir.»* demiştir.

Ecevit'in bu basın toplantısındaki iddialarına Başbakan Ferit Melen 12 Eylül günü bir demeçle cevap vermiş ve Ecevit'le reformlar konusunda ayrı görüşlere sahip olduklarını belirterek, öne sürülen iddialarla ilgili örnekler verilmesini istemiştir.

Bu kez Bülent Ecevit 13 Eylül günü yeniden bir açıklama yapmış ve Başbakan Melen'in kitap toplatmalarla ilgili *«Türkiye'de idari kararlarla kitap toplattırılamaz. Bu muamelenin behemahal bir mahkeme kararına dayanması lazımdır.»* şeklindeki demecine, *«Sayın Başbakanım, yasalarımıza göre mümkün olmadığını itiraf ettiği böyle bir uygulama İstanbul'da 29 Temmuz günü yapılmıştır. Emniyet kuvvetleri tarafından 260 kitap ve yayın evine baskınlar yapılmış, mahkeme kararı olmadan bazı kitaplar toplatılmıştır. Bu kitabevi ve yayınevi sahip ve yöneticilerinin büyük bir kısmı 24 saat gözaltında tutulmuşlardır. Hitler'in Kavgam kitabı serbestçe satılırken, bazı devrimci kitaplar, Mahkeme kararı olmadan, idari kararlarla yasaklanmıştır»* demiştir.

Gene Başbakan'ın *«Sıkıyönetim idarecilerinin iş ihtilaflarında işçi ve işveren arasında herhangi bir suretle taraf tutmuş olduklarını gösterir bir iddia şimdiye kadar ileri sürülmemiştir.»* şeklindeki beyanına da cevap vermiş, Tekstil Sendikasının Adana'da şube açmasına izin verilmediğini, bazı sendikalar faaliyetlerini sürdürürlerken bu sendikanın faaliyetinin sınırlanmasının Anayasaya aykırı olduğunu söylemiş ve durumun bizzat kendisi tarafından Başbakan'a iletildiğini açıklamıştır.

Ecevit'in bu açıklamasını Başbakan Ferit Melen 18 Eylül tarihinde tekrar cevaplamış ve *«uygulamalar tamamiyle kanunlara uygundur, Adana'daki olayda sendika şubesi kurmak isteyenlerin daha önceki eylemleri ve irtibat halinde bulundukları bazı kuruluşlar bakımından Sıkıyönetim Komutanlığı olumsuz bir kanaata varmıştır. Kitapçılar ve yayıncılar da İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının 5 numaralı tebliği hükümleri gereği olarak aranmışlardır.»* demiştir.

Başbakanla Ecevit arasındaki bu tartışma sırasında, kendilerinden en çok söz edilen ve özellikle Başbakan tarafından kışkırtıcılıkla itham edilen Tekstil Sendikası yöneticileri de bu söz düellosuna katılmışlar ve Sendika Genel Başkanı Rıza Güven 20 Eylül günü bir basın toplantısı yaparak Başbakan Melen'e cevap vermiştir.

Sendikanın, konuyu, başından ele alıp, hiç bir ayrıntıyı atlamadan bir mektup halinde yazıp Cumhurbaşkanına, Parti Başkanlarına, Bakanlara ve bazı milletvekillerine ilettiğini de açıklayan Rıza Güven,

«Melen açıklamasında, durumun tamamen hukuki bir tasarruf olduğunu, komutanlığın ilgili yasa hükümleri uyarınca dernek ve Sendika faaliyetlerini yasaklayabileceğini öne sürmüştür.

Bu durum bizlerce de bilinmektedir. Ne var ki izaha muhtaç olan durum Adana bölgesinde sendikal faaliyetlerin değil yalnızca TEKSTİL SENDİKASI FAALİYETLERİNİN YASAKLANMASI konusudur. Burada aynı işkolunda faaliyet gösteren bir başka sendikanın - ki yöneticilerinin siyasi iktidara yakınlıkları bilinmektedir - çalışmalarına izin verilirken öteki sendikanın çalışmalarının yasaklanması bu hukuki tasarruf üzerinde bazı haklı endişelerimizin doğmasına yol açmıştır. Gerçekten de Adana'da gerek Türk-İş'e gerekse DİSK'e bağlı hiçbir sendikanın faaliyeti yasaklanmamış, buna karşılık sendikamızın çalışmaları yasaklanmıştır.

İlişikte sunduğumuz mektupta da açık açık ve ayrıntılı bir şekilde açıkladığımız gibi sendikamız, Adana yöresinde giriştiği örgütlenme çalışmaları sırasında yasaların gerektirdiği hatta gerektirmediği bütün müracaatlarını yapmış, gerekli mercileri kesinlikle aydınlatmıştır.»

demiş ve gerek Başbakanın, gerekse Sıkıyönetim Komutanlığının yanlış istihbaratlarla yanıltıldığını iddia etmiştir. Ayrıca, bu iftiracıların ergeç kanun karşısında hesap vereceklerini açıklamıştır.

SENDİKA BAŞKANI VE AVUKATI SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞINCA ADANA DIŞINA SÜRÜLMÜŞ

Basın toplantısında sureti dağıtılan, Cumhurbaşkanına gönderilen mektupda ise, sendikanın tarihçesi ve faaliyetleri ile yöneticilerinin kimlikleri özetle açıklandıktan sonra, Adana'da şube kurma çalışmaları anlatılmaktadır.

«Sendikamız uzun süredir ısrarla çağrıda bulunan Adana'lı tekstil işçilerinin dileğine uyarak, bir şube açma olanağının bulunup bulunmadığını araştırmak üzere Genel Başkan Rıza Güven ile aslen Adana'lı olan Avukat Turan Göbekli 10 Ocak 1972 günü Adana'ya gitmişlerdir. Adana'da ilkin Emniyet Müdürlüğüne giderek, Emniyet Müdürünü ziyaret etmişler, geliş amaçlarını anlatmışlar ve yapacaklarını açıkladıkları çalışmalarda bir sakınca bulunup bulunmadığına ilişkin sorunlarına, «Rahatça çalışabilirsiniz. Müşkülünüz olursa yardımcı olacağım. Sıkıyönetim Komutanını rahatsız etmenize gerek yok. Ben zaten kendisinin emrindeyim. Gerekli bilgiyi veririm.» cevabını almışlardır.

Bununla da yetinmeyen Genel Başkan Rıza Güven 21 Ocak 1972 günlü kısa bir dilekçe ile Sıkıyönetim Komutanına geliş nedenini bildirmiştir.

Sıkıyönetim Komutanlığınca daha önce yayınlanan bildirilere tam bir uygunluk ve saygı içinde sürdürülen birkaç günlük kısa bir çalışmadan sonra iki büyük testil fabrikası ile bütün çırçır fabrikalarında çalışan 6 bin işçi sendikamıza üye olmuşlardır.

Böylece sendikamızın Adana'da bir şube açmasına ilişkin bütün ön hazırlıklar tamamlanmıştır. Tam şubemizin kurucu yönetim kurulunun listesinin Vilayete bildirilip, şubemizin resmen faaliyete geçirileceği hafta Genel Başkan R za Güven, sendikamız av katı Turan Göbekli, adi su lular gibi Sıkıyönetim Ko mutanlığına götürülere kendilerine 3 Şubat 197 tarihli ve 7130-36-8-72/62 sayılı Komutanlık yazı tebliğ edilmiştir.

Ayrıca sözlü olarak, sen dikamızın Adana'da sür dürdüğü örgütlenme çalış malarının yasaklandığı, şu be açmak şöyle dursun, A dana'da bulunmamızın bi sakıncalı bulunduğu beli tilmiş, örgütlenme çalışma larının derhal durdurulma istenmiştir.

Bunun üzerine avuka Göbekli, Adana'da sendika mıza üye olan işçilerin hu kuki sorunları ile uğraşma üzere görevlendirilmişti Sendikamız Avukatı Ada na'ya yerleşerek, yokluğu muzun sömürülmesini v ordumuzun tarafsızlığını gölgelenmesine yol açabile cek kanıların yerleşmesin ve yaygınlaşmasını önleye cek bir çalışma düzenin girmiştir.

Ne var ki böylesine açı ve yasal bir amaçla Ada na'ya giden Turan Göbek li'nin Adana'da avukatlı yapmasına bile izin veri memiştir. Ayrıca bu sırala da, sendikamızın aylık ya yın organını dağıtan ik üyemiz dört gün süre il gözaltına alınmışlardır. Sı kıyönetim Komutanlığı bu tedbirlerle de yetinmemiş ve bir emirle, sendikamızı şube binası bir polis ekibi tarafından tıpkı bir kumar hane basılır gibi basılmış tır. Binaya giren ekip, Ge nel Başkan Rıza Güven, G nel Başkanvekili Tığlı v Avukat Turan Göbekli'ni 70 gün süre ile Adana v Hatay illerinin dışına çıka

BASINDAKİ YANKIMIZ

Gazetemizin geçen sayısında verdiğimiz Gebze - İzmit otoyolu ile ilgili haber, basın çevrelerinde derhal yankı uyandırmış ve 25. Eylül. 1972 tarihli «Ekonomi — Politika» gazetesi tarafından aynen iktibas edilmiştir. «Ölüm Yolu Kalkıyor» şeklinde başlıklandırılan haberle ilgili küpürün klişesi yukarda görülmektedir.

ONBEŞ GÜNDE BIR ÇIKAR

SAHİBI : Inşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi Adına Izzettin SILIER
YAZI IŞLERI MÜDÜRÜ : Demirtaş CEYHUN

ADRES : Halaskârgazi Cad. No. 35, Kat: 1
Harbiye/ISTANBUL Tel : 48 36 42 / 47 96 57

DIZGI BASKI MURAT MATBAACILIK KOLL. ŞTI.
Çatalçeşme Sok. Fırat Han. No. 30 - Çağaloğlu-Ist. Tel: 27 45 7
FIATI : 1 TL. (Bütün üyelere parasız gönderilir.)